

ב"ה

זכרתי ימים מקדם

קורות ימיה של
ישיבת "תומכי תמימים – ליובאוויטש"
במגדל העמק

תשורה

מזכרת

משמחת הנישואין של
החתן הרב התמים מ' דוב בעריש שי'
עב"ג הכלה מרת שרה מרים תחי'
הניג
כ"ט תשרי ה'תשע"ב

זכרתי ימים מקדם

**קורות ימיה של ישיבת
"תומכי תמימים - ליובאוויטש"
במגדל העמק**

תשורה

**מזכרת
משמחת הנישואין של
החתן הרב התמים מ' דוב בעריש שי'
עב"ג הכלה מרת שרה מרים תחי'
הניג
כ"ט תשרי ה'תשע"ב**

© 2011

כל הזכויות שמורות.

אין להעתיק, להדפיס,
לצלם או לסרוק ספר זה
או קטעים ממונו, כולל כל
תמונה או מסמך, בשום
צורה שהיא ללא אישור
בכתב מהמוציא לאור.

להערות והארות:

הניג

אבינדב 5

ירושלים

02-5400340

כתיבה ועריכה:

שמואל הניג

סריקות:

המחבר

תשרי תשע"ב

זכרתי ימים מקדם

פרקי מסע מרתקים החושפים בפני
הקורא את כל תהליך הקמתה של
ישיבת תומכי תמימים מגדל העמק,
והשתלשלות ייסודה של קהילת חסידי
חב"ד במגדל העמק

כל הפרטים אודות החזון הגדול והיוזמה
של הגאון רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א
- רבה של מגדל העמק ונשיא מוסדות
מגדל אור + שלבי היצירה וההקמה
+ חבלי הלידה וימי הבראשית + בניין
התפתחותה והתבססותה של ישיבת
תומכי תמימים - ליובאוויטש במגדל
העמק + עד לימי התנופה וההצלחה
בהיווסדות קהילה רחבה ומרכזית של
חסידי חב"ד שהתבססה במגדל העמק,
המאגדת תחתיה כיום רשת מוסדות
רחבה ובתי חינוך לתפארת

תשורה משמחת צישואין של דוב בערש ושורה מרים שיהיו הניצ

פתח דבר

אנו מודים לה' יתברך על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים הרב דוב בעריש שי' עם ב"ג הכלה המהוללה מרת שרה מרים תחי', ביום החמישי תשעה ועשרים ימים לחודש תשרי, שנת חמשת אלפים שבע מאות ושבעים ושתיים לבריאה.

התודה והברכה מובעת בזה לכל מכרינו וידידינו, שבאו מקרוב ומרחוק לשמוח אתנו יחדיו ביום שמחת לבנו, ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות ורוחניות.

הא-ל הטוב, הוא יתברך, יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י, בברכות מאלופות מנפש ועד בשר. ובמיוחד בברכה העיקרית ברכת הגאולה האמיתית והשלימה בקרוב בימינו ממש.

מוקירהם ומכבדיהם

הורי הכלה	הורי החתן
הרב יוסף דן הלוי ומשפחתו שי' קירשנברג פלטבוש	הרב שמואל ומשפחתו שי' הניג ירושלים

בשער הקובץ

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, ולזכרון טוב, מוגשת בזה תשורה מיוחדת, קובץ "זכרתי ימים מקדם" ובו סקירה מרתקת המתפרסמת כאן לראשונה, החושפת ומגלה את כל פרטי תהליך הקמת ישיבת "תומכי תמימים - ליובאוויטש" במגדל העמק, והתבססות קהילת חסידי חב"ד ומוסדותיה במגדל העמק בארעא דגליל, על ידי סב החתן, איש רב פעלים, רבים השיב מעוון, הגה"ח הרב יצחק דוד שיחי גרוסמן, רבה של מגדל העמק ונשיא מוסדות "מגדל אור", בעידודו, בתמיכתו ובהכוונתו המלאה של הרבי.

הגה"ח הרב יצחק דוד שיחי גרוסמן היה קשור כל הימים בלו"נ לרבי שגילה כלפיו יחס של קרבה מופלאה וחביבות מיוחדת, וליווה אותו כל השנים במתן הוראות ועצות במפעליו הכבירים בכל התחומים, כמו בענייני הרבנות, בענייני מוסדות החינוך "מגדל אור", בענייני עסקנות הציבורית, בענייני קירוב, ובמגוון נושאים כלליים העומדים בראש מעיינה של היהדות החרדית בארץ הקודש.

במשך השנים הרבי אף הטיל עליו שליחויות חשובות ומשימות מרכזיות שונות בעניינים הנוגעים לכלל ולפרט, אשר התבצעו לשביעות רצונו של הרבי, ובאחת המענות קודש כתב עליו הרבי בכתב ידו הק' את התואר המופלג "עושה נפלאות".

במרוצת השנים הצטברו בארכיונו עשרות רבות של מכתבים ומענות שזכה לקבל מהרבי, במגוון רחב של נושאים. תשורה זו כוללת מכתבים מהרבי אל הגה"ח ר' יצחק דוד שיחי גרוסמן הנוגעים לענייני הישיבה,

ומכתבים שנשלחו אל הנהלת מוסדות מגדל אור ואל התלמידים השלוחים בישיבה, אשר נדפסים כאן ורואים אור בפרסום ראשון.

ליקוט החומר ועריכתו נעשה ע"י אבי החתן הרה"ח ר' שמואל שיחי הניג ועל אחריותו בלבד.

התודה והברכה לסב החתן הגה"ח ר' יצחק דוד שיחי גרוסמן שנדבה רוחו לשאת בעול הוצאות הדפסת התשורה לכבוד החתונה. ישא ברכה מאת ה' ויהא רעוא מקמי שמיא שזכותו הגדולה של הרבי וזכות זיכוי הרבים והפצת מעיינות החסידות תעמוד לו ולרעייתו החשובה מנב"ת הרבנית אסתר תחי' ולכל הנלווים אליהם, להתברך ממעון הברכות בכל מילי דמיטב בשפע ברכה והצלחה, ויזכו לראות ולרוות נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם היקרים בבריות גופא ונהורא מעליא מתוך חדוות הנפש והרחבת הדעת לאורך ימים ושנים טובות.

תשורה משמחת צישואין של דוב בערש ושורה מרים שיהיו הניצ

אצו דוד יר' הקנין דנין עדי עדי יוס' התורה והצורה דה"פ אמוס' ק"פ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

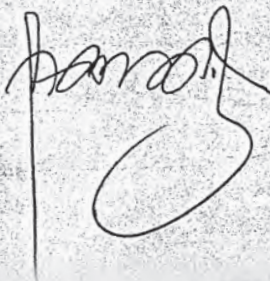
ב"ה, כ"א מנ"א השכ"ה
ברוקלין

האברך חו"ה אי"א נו"נ וכו'
מה יצחק דוד שי
וב"ג הי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות קשו"ה שלהם
בשעה טובה ומוצלחה,

הנחיה"ר מהשי"ת שיהי' בשעה טובה
ומוצלחה ולבנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מופרים במאור שבתורה זוהי תורה החסידות.

בברכה סול טוב

מכתב הרבי להרב והרבנית גרוסמן לרגל בואם בקשרי שידוכין

הניג- גרוסמן-מ. העמק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

בייה, יא' תשרי תשמ"ח
ברוקלין, נ.י.

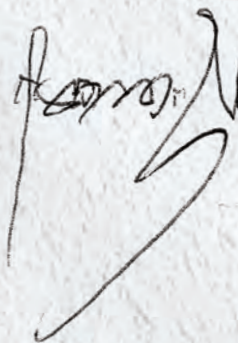
האברך הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוהי שמואל שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות קשו"ת שלהם בשעה
טובה ומוצלחת,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' בשעה טובה ומוצלחת
ולבנין בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה
והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות

בברכת מזל טוב

מכתב הרבי להורי החתן לרגל בואם בקשרי שידוכין

אצ צדק יהי הקדש קדש עשי עשי יסו. התיקה והצדקה קדש אלוהים קדש

גרוסמן = מגדל העמק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בייה, כא' שבט תשמ"ח
ברוקלין, נ. י.

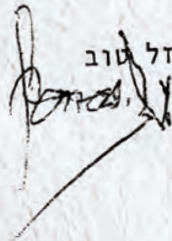
הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וצ"א
מוה' יצחק דוד שי

לום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונת בתם
מרת חי' רבקה תי' עם ב"ג האברך מוה' שמואל שי'
ליום כטי שבט הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושתהלי בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל
בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם
מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

ויררו מהם רוב נחת יהודי אמיתי חסידותי.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

מכתב הרבי לרגל נישואי הורי החתן

קירשנברג - סטיגמן-ב.א. כאן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחזם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איספערון פארקוויי
ברוקלין, נ.י.
ב"ה, טו' סיון תשמ"ט
ברוקלין, נ.י.

האברך הווי"ח אי"א נוי"כ וכו'
מוה' יוסף דן שי' הלוי
זב"ג חי'

שלום וברכהו

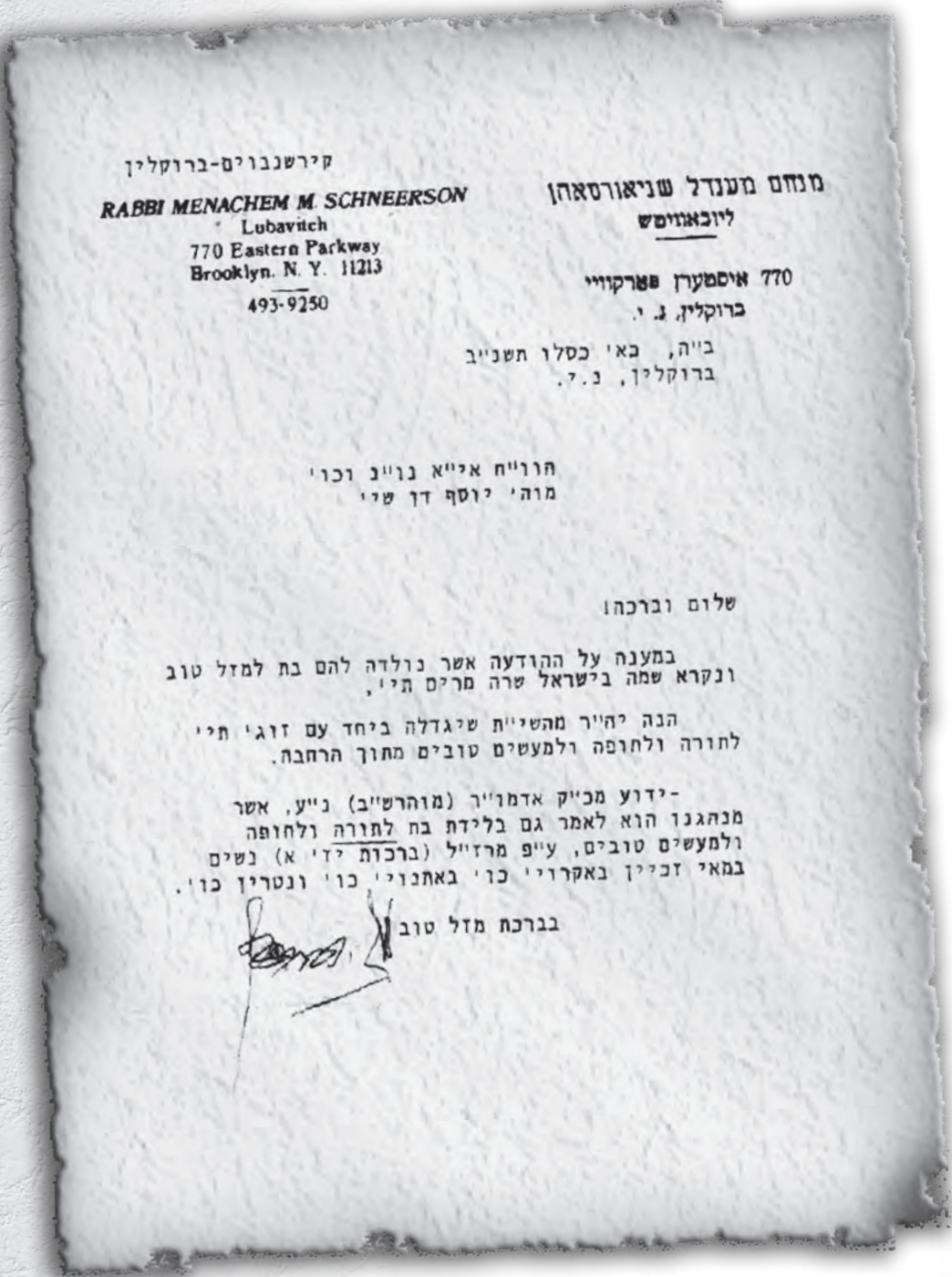
במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום כג' סיון הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושתהיי בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

מכתב הרבי להורי הכלה לרגל נישואיהם

אצו דצוק ירה' הקנ' דנ'ן עפי ע' יסו'י התרה והצ'נה דה'י' אלוה'י' ק'פ

מכתב הרבי להורי הכלה לרגל הולדת הכלה

- מבוא -

מהפכה רוחנית במגדל העמק

❧ קריאה מפתיעה ❧

הדבר אירע באחד מימי חג הסוכות תשכ"ט, כ"ק האדמו"ר רבי משה מרדכי מלעלוב זצוק"ל פונה מיוזמתו האישית ומבקש לקרוא אליו את חסידו הנאמן הקשור אליו בכל נפשו.

היה זה הרב יצחק דוד גרוסמן, שהיה אז אברך צעיר שאך בקושי מלאו שני עשורים בחייו.

כשנכנס הרב יצחק דוד אל הקודש פנימה, פונה אליו האדמו"ר בחיוך מלבב שופע אהבה וחיבה, ובפיו בקשה מפתיעה ובלתי צפויה בעליל. "איצ'ה דוד", קרא לו רבו בכינוי החיבה שהיה שגור בפיו, "אפשר קענסטו אראפ פארן און זעהן וואס דו קענסט אויפטאהן אין מגדל העמק" (שמא תוכל לנסוע ולראות מה אתה יכול לפעול במגדל העמק).

הייתה זו הפעם הראשונה בה שמע הרב גרוסמן את צמד המילים "מגדל העמק". הוא לא ידע מה זה, אם זה שם עיר, יישוב או אדם. כשיצא התחיל להתעניין במקום ובמתרחש בו. התברר לו שזהו אחד המקומות הקשים ביותר בארץ. מגדל העמק, כך גילה, היא עיירה שהוקמה מריכוז של כמה מעברות שנותרו בגליל ומצב החינוך בה ירוד ומחריד.

הם היו בהלם, היו בטוחים שמישהו מת בחוץ ואני מחברה-קדישא, מחפש מניין. נכנסתי פנימה ובמקום השתרר שקט מתוח. אף אחד לא פצה פה ואיש לא ידע לנחש מה עומד לקרות פה. הבטתי ימינה ושמאלה וראיתי מגודלי שיער, עם קוקו ארוך, וקעקועים. זה היה נראה כמו פתחו של גיהנום, אבל אני ידעתי שאלו נשמות יהודיות שמחכות רק לי.

"ביקשתי להפיג את המתח, אך המילים הראשונות שיצאו מפי, הממו יותר את כולם. אמרתי להם, חבר'ה, אני רוצה לבוא לגור פה. הם הביטו זה בזה בתימהון שהלך וגדל ואז כמה מהם שאלו, כמו במקהלה: השתגעת? אין לך מה לעשות רק לעזוב את ירושלים ולבוא לכאן? לא נבהלתי. אמרתי, כן, אני רוצה להיות אתכם. הקרח הפשיר לאט לאט והתחלנו לשיר. הם לחצו לי ידיים ובעיניים שלהם ראיתי שיש זיק כבוי שמתחיל להידלק. הבטחתי להם שאחזור.

"אינני יודע מה היה שם כשעזבתי את המקום, אבל אני עצמי הייתי רציני ביותר בהחלטתי. התחלתי לפקוד את המקום מדי ערב. בתוך הדיסקוטק היה חדר צדדי שהפך תוך זמן קצר לחדר שלי. בכל ערב, עם בואי היו מפנים אותו למעני. הייתי יושב שם והחבר'ה היו נכנסים, אחד אחרי השני, מתייעצים עמי, אומרים את אשר על לבם. ואני מחזק, מעודד, מכוון, בסייעתא דשמיא".

🌀 המשימה הבאה - לכבוש את הנוער 🌀

שיחות הנפש בחדר האפל במועדון, הוליכו את הרב גרוסמן אל המשימה הבאה. לכבוש את הנוער הצעיר ולהחדיר בהם יהדות.

נקודת הציון הגיאוגרפית שבה מצוינת תפנית זו הוא בית הכנסת האשכנזי בעיר. נטול כל אמצעים משלו, נעזר אז הרב גרוסמן בחסותם של שני ארגונים. ארגון 'תל"ת' (תנועה להפצת תורה) מימן חלק מהמחייה ושיגר כמה אברכים לתגבורת וארגון הפעילים 'יד לאחים' מימן את ההוצאות, תמורת כרטיסיות של אוטובוסים וכיוצא באלו.

ב'בית הכנסת הגדול' שבעיירה, שכן הכולל שהאברכים היו לומדים בו חצי יום ובמחצית היום השנייה עסקו יחד עם הרב גרוסמן בקרב הנוער.

בעקבות המהפכה הרוחנית העמוקה שחולל במקום, התעוררה הדרישה מצד התושבים להכתיר את האברך הצעיר והנמרץ לרבה של העיירה, הרעיון תפס תאוצה רבה, וכך ביום ל' סיון תש"ל הוכתר הרב גרוסמן לרבה הראשי של מגדל העמק. בטקס קבלת הפנים שנערך לכבודו ברוב פאר והדר באולמי "בית גיל", השתתפו הרבניים הראשיים וגדולי ישראל, כאשר רבים מבני הנוער הצעיר פורצים בריקודים סוערים סביב המכונית שהסיעה אותו למעמד ההכתרה.

- פרק ראשון -

ערש לידתה של "מגדל אור"

❧ הרעיון קורם עור וגידים ❧

חמש שנים לאחר בואו של הרב יצחק דוד גרוסמן להתגורר במגדל העמק בשליחות רבו, בעקבות המהפכה הרוחנית הגדולה שחולל בעיירה, הופיעה סנונית ראשונה המבשרת את ערב לידתה של האימפריה הגדולה "מגדל אור" שהרב גרוסמן הקים במגדל העמק בעשר אצבעותיו, אשר לימים הפכה לקרית חינוך ענקית המאכלסת בתוכה עשרות מוסדות, בקומפלקסים אדירי ממדים, רשת מסועפת של מוסדות תורה חינוך וחסד שאין להם אח ורע בעולם כולו.

בשלהי שנת תשל"ב, בהמשך לפעולותיו הכבירות בעיירה, הגיע הרב גרוסמן למסקנה, כי אם חפץ הוא למשוך את בני הנוער לחינוך תורני ולהנחיל להם את מורשת היהדות המקורית, אין לו כל ברירה אחרת כי אם להקים במקום מוסדות חינוך משלו. החלום שלו היה להקים עבורם קריית נוער. קריה כזו שתהיה מקום לילדים שזקוקים לאהבה. כאן הם יקבלו אהבה וחינוך יהודי. בהכירו מקרוב את הנוער הצעיר, ידע נכונה כי אם ינתן להם טיפול טוב ויאמץ אותם בחום וברגש במסגרת פנימייה מלאה, הם יכולים לצאת בנים גאים לעם היהודי ותלמידי חכמים מובהקים.

הרעיון שבה את לבו והוא נסע לראשונה לארה"ב כדי לגייס כספים
בעזרת ידידים לטובת הגשמת החלום הזה.

עידוד וברכה מהרבי

בתקופת שהותו בארה"ב, התקבל הרב גרוסמן ליחידות אצל הרבי
מליובאוויטש, ביחד עם רעייתו הרבנית אסתר, ושהה אצלו בחדר למעלה
משעתיים. בכל משך השיחה הארוכה התפעל הרב גרוסמן לשמוע את
הרבי מתעניין בפרטי פרטים על כל הנעשה במגדל העמק, כאילו הרבי
ביקר שם בעצמו ויודע מקרוב על כל המתרחש שם עד לפרטים הקטנים
ביותר.

באותו מעמד גולל הרב גרוסמן בפני הרבי את תוכניתו להקים ישיבה
לצעירים במגדל-העמק. בתגובה ציין הרבי שבדור שלנו תפקידו העיקרי
של הרב בעירו הוא לקרב את הנוער לדרך התורה והמצוות ולטפל בחינוך
הבנים והבנות, כנאמר "והשיב לב אבות על בנים" ומפרש רש"י "על
ידי בנים". הרבי הוסיף והאציל את ברכתו הקדושה להקמת "מתיבתא"
ו"ישיבה קטנה" במגדל-העמק.

לאחר ששב ממסעו למטרת גיוס כספים בחו"ל, רכש הרב גרוסמן דירה
ברחוב זבולון במגדל העמק שלתוכה אסף שמונה-עשרה ילדים מהבתים
הקשים ביותר בצפון כולו, והקים בעבורם "מתיבתא" לצעירים. היו אלו
ילדים ממגדל העמק, מבית שאן, מקריית שמונה, מהתענכים ומטבריה.

מי שטיפל בהם היו
הרב גרוסמן ורעייתו
ועוד זוג מורים.
כשהם נחושים
בלבם בהחלטה
שכל אחד מ-18
הפרחים שהופקדו
בידם יהפוך למנהיג
בבוא היום.

הרב גרוסמן עובר אצל הרבי בחלוקת דולרים

"במשך כל אותה שנת לימודים חיינו יחד איתם". נזכר הרב גרוסמן באותם ימי בראשית, "היינו כמו משפחה אחת מורחבת. היינו אוכלים איתם יחד בשבתות, מטפחים אותם, מגדלים אותם עקב לצד אגודל. במהלך אותה שנה רעייתי ילדה, וחרף כל המורכבות הכרוכה בכך היינו דבקים במטרה. חלפה רק שנה אחת ולנגד עינינו ראינו שמהפכה של ממש קורמת לה עור וגידים. לא ניתן היה להשוות את הילדים הללו למצב בו הם היו בעת כניסתם אלינו.

"החלום שלנו התגשם בסייעתא דשמיא מופלאה. קנינו עוד דירה והכפלנו את כמות התלמידים. לאט לאט, נוספו עוד ועוד תלמידים עד שהרשת הלכה והתרחבה".

❧ 'יחידות' אצל הרבי ❧

הצעד הבא במסגרת פעילות החינוך המתגלגלת, היתה פתיחת "ישיבה קטנה" עבור אותם נערים שסיימו את לימודם ב"מתיבתא". הרב גרוסמן רכש דירות נוספות כדי לשכן בהם את התלמידים ולהכיל בתוכם את חדרי הלימוד. הצוות החינוכי גדל אף הוא בהתאם.

באותה תקופה נסע הרב גרוסמן לארה"ב, ובאור לכ' שבט תשל"ג בשעת לילה מאוחרת נכנס אל הקודש פנימה ליחידות אצל הרבי. הרבי קיבל אותו בחיבה ובאהבה גדולה ושוחח עמו במשך למעלה משעה, בין הדברים אמר לו שהוא נהנה מאוד מעבודתו במגדל העמק וצריך לראות להמשיך ולחזק את העבודה שם, ואף הורה לו שישתדל לרכוש את כל השיכונים של הרחוב כדי שישמשו עבור מוסדות חינוך לתלמידים.

שנה אחר כך, בחודש אייר תשל"ד, בעת שהותו בארה"ב, התייצב הרב גרוסמן שוב ליחידות אצל הרבי. במשך שעה ארוכה

שוחח עמו הרבי במגוון רחב של נושאים, כשהוא מטיל על שכמו משימות רבות. הרבי התעניין בהרחבה בכל הנוגע להתפתחות מוסדות "מגדל אור" והתלמידים הלומדים שם. באותה יחידות ביקש הרבי מהרב גרוסמן לדאוג למנות רבנים בערי ישראל בכל הצפון מקרב חסידי חב"ד בוגרי תומכי תמימים. כמו כן ביקש ממנו הרבי לפעול לביטול הגזירה הנוראה של "מיהו יהודי". באותה שיחה גם דיבר עמו הרבי על נושא המקוואות ועל נושא קירוב העולים החדשים, ובעיקר דיבר על העניין של לחזק ולהרחיב את מוסדות החינוך של "מגדל אור".

לאחר שובו של הרב גרוסמן לארץ הקודש, התקבל אצלו מכתב מהרבי בחתימת יד קדשו, וזה לשון המכתב:

ב"ה, תחילת חודש תמוז, חודש הגאולה, ה' תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה יצחק דוד שי'

שלום וברכה!

נתקבל המכתב. [וכאן מוסיף הרבי בכתב יד:] "בהמשך
לשיחתנו בעל פה, ובטח יודיע באם יהי המשך
להביקור. ות"ח".

(וכאן ממשיך המכתב בארוכה בעניין ימי הגאולה י"ב -
י"ג תמוז, גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר, ובעניין גודל זכות
והצלחת העוסק עם הרבים והציבור)

בברכת הצלחה בכל האמור
ומתוך שמחה וגאולה מכל
דברים המונעים בזה ומבלבלים
ובברכת חג הגאולה
מנחם שניאורסאהן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubarvitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, תחילת חודש תמוז, חודש הגאולה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה יצחק דוד שי

שלום וברכה!

נחמל המכתב ^{הגאון} וזאת יצונו לזכר יג' באב' אג' עשר וזמ' ובעמדתנו לפני ימי הגאולה יב- יג תמוז, גאולה כ"ק מו"ה אדמו"ר, ובלשונו:

לא אותי בלבד גאל הקב"ה ב"ב תמוז, כי אם גם את כל מחבבי הורחנו הק', שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה, כי כל איש ישראל (מבלי החשב במצבו הפרטי בשמירת וקיום המצוה) לבו המים עם ד' והורחו, ועל פי המשך במכתבו האמור - ברכה וחיזוק לב כאו"א "להוסיף אומץ בהרצת תורה והחזקת היהדות", הרי זה מזכיר ומעורר עוה"פ בהענין אודותו הי' הדיבור של היבה ושל חובה מצוי במשך שבועות האחרונים - ענין המשח המבצעים: מבצע תורה, מבצע תפלין, מבצע מזוזה, מבצע צדקה ומבצע ספרי קדש בכל בית. ולא נצרכה אלא, כנ"ל, להוספת התעוררות וזריזות יתרה ביתר שאת ויהר עז כפולה ומכופלת למעלה מעלה"מבשאר ענינים,

שהרי בכל עניני תורה ומצוה"ה גדולה מעלת הזריזות, כנאמר ונשנה בדברי רד"ל לעולם יקדים אדם לדבר מצוה כו', על אחת כמה וכמה בחמשת הענינים המוזכרים לעיל, אשר כלליים הם, כאו"א מהם מגנא ומצלא, בכאו"א מהם - כל יום ויום דיו שיפקיע את עצמו, שמה מובן איך שצ"ל בכל יומא ויומא עביד עבידתיה'.

וכמו שאחת מהוראות ימי הגאולה הבע"ל היא שכשיהודי מחליט בתוקף המתאים בעניני תורה ומצוה"ה, הקב"ה עוזרו לקיים ההחלטה בפועל למרות כל המניעות ועיכובים, וכמו שראינו אשר בעל הגאולה התגבר על ההתנגדות של כו' ונצח ועד אשר, ונהפוך הוא, שע"י המאסר שנסתיים בגאולה נתוסף יום אשר "ראוי הוא" ומסוגל "לקובעו ליום התועדות והתעוררות לחיזוק התורה והיהדות בכל אתר ואתר לפי ענינו",

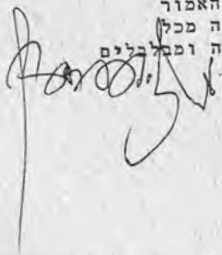
מכל שכן בהקופתנו ובמקומות שאין התנגדות כלל וכלל, או - רק התנגדות הכי קטנה ובודאי שאינה בערך כלל להתנגדות שהיחה לבעל הגאולה בימים ההם בזמן הזה.

כי לאחרי שפתח בעבודה האמורה, הרי על ידי פתיחה זו סלל דרך לכל אחד ואחת לעשות מעין האמור, בחיזוק התורה והיהדות ובאופן דמוסיף והולך ומחונן ההלהבות ואור וחיום,

כולל גם - ועיקר - להשפיע על הזולה ובהסביבה כולה, שממנו יראו וכן יעשו רבים,

וגדול זכות והצלחה העוסק עם הרבים והצבור כמפורש בדברי חז"ל,
ועי"ז גם מרבים השלום, כלי מחזיק ברכו של הקב"ה, כולל קיום היעוד:
ונחתה שלום בארץ גו' ואולך אתכם קוממיות.

בברכה הצלחה בכל האמור ומחוך שמחה וגאולה מכל דברים המונעים בזה ומכלילם ובברכה חג הגאולה.

ובלשוננו: במכתב מט"ו סיון החרפ"ח (בסה"מ חש"ח, ע' רסג). בשם ישראל יכונה:
ואינו עיקר שמו (ראה מפרשים ריש נדרים. ובכ"מ). מבלי התחשב. וחורתו: יראה
רמב"ם הל' גירושין ספ"ב. לבו תמים: כמש"נ (שה"ש ה,ב). אני ישנה (בגלותא,
זה"ג צה,א) ולבי ער (ראה לקו"ה שה"ש לד, א. לה,ב. ובכ"מ). המבצעים: להעיר
מס' ערה"כ (לבעה"ס סדה"ד) ובס' קה"י: בצע אותיות השניות דאברהם יצחק יעקב.
ומצינו למעליותא: מצוה לבצוע (סנה"א ו,ב). תורה: דמגנא ומצלא (סוטה כא, א).
וראה סיום המשך מים רבים, חרל"ו. קונטרס עה"ה בתחלתו. תפלין: דע"י חש"ר
וראו ממך (ברכות ו, סע"א), וחש"ר זקוקה (להקדמת) תש"י (מנחות לו, סע"א).
מזוזה: שע"ז ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם (זה"ג רסג, ב). ובירוש'
פאה פ"א ה"א דאמר רבי לארסבון חפצין וחפצי לא ישוון בה. וראה ההוספה בשאילתה
קמה. ועייג"כ בכתבי האריז"ל (סידורו בתחלתו ובסופו) דמציל פיצה"ר, לא ישלוט השטן
ש' ההידמות ד"ו בכניסת המוחין. בתחלתו סוף כוונת המזוזה וכן קרוב לסופו.
בבית, הביח ינצ. משדים ורוחות רעות, מגין מן המזיקין, מבריה את הקליפות, אין
נאחזה (ינקו) שט. צדקה: עפמש"ע בתחומא משפטים טו: והחית אתו חייך כו'.
וראה סידור (עם דא"ח) עה"פ צדיק הוי". קונטרס יט"כ הש"ט. ספרי: בית. ראה במדב"ר
ד"פ קורה: בית מלא ספרים. ובאוה"ת (ע' תרסב) ע"ס דאצילות. וזריזות: מעלה: אגה"ק
סוס"ז. וראה ליקוטי לוי יצחק בערות לשם. ונשנה. כו': אגה"ק סכ"א. כלליים הם:
החורה (ספרי קודש) כוללת כל המצות וה"ת כנגד כולם. תפלין הן לשעבד המוח והלב
(שו"ע אדה"ו האו"ח סכ"ה סי"א). מזוזה כוללת כל המצות (סידור שער החנוכה רעה, א).
צדקה שקולה כנגד כל המצות ובכל תלמוד ירושלמי היא נקראת מצוה סתם (תניא פל"ז).
ובאו"ת לה"מ ס"פ ראה: הדבק במדותיו ר"ל מה הקב"ה משפיע אף אתה תהי' משפיע
(עד"ז - באגה"ק סי"ז). שכשיהודי מחליט בתוקף כו' הקב"ה עוזרו לקיים כו' למרות
ראוי. ענינו: מכתב הנ"ל. (ההלים עג, כח): שתי באד' הוי' מחסי לספר כל מלאכותיך.
פ' עי"ז ביכולת כאו"א כו"י" (סד"ה כי כאשר השמים, תרע"ה). בדברי חז"ל: אבות
פ"ב, מ"ב. ובכ"מ. ד"ה עשרה שיושבים תרפ"ח (בסה"מ סס). השלום. הקב"ה: ראה עוקצין
בסופה. ונחתה. קוממיות: בחוקותי כו, ו-יג. קוממיות: בקומה זקופה (תיב"ע
והו"כ, הובא בפרש"י סס).

אצ
זכור יהי, ואי, וצא
עשי, וצא
אמיתא, וצא
אמיתא, וצא

"בהמשך לשיחתנו בעל פה, ובטח יודיע באם יהי המשך להביקור. ות"ח"

מעמוד הנחת אבן הפינה

בחודש מנחם אב תשל"ה, התקיים מעמד רב-משתתפים של חגיגת הנחת אבן הפינה לשיבת "מגדל אור" במגדל העמק, לקראת האירוע הגדול התקבל אצל הרב גרוסמן מברק מהרבי, וזה לשון המכתב:

לכל המשתתפים בחגיגת הנחת אבן הפינה דישיבת
מגדל העמק, שליט"א, שלום רב וברכה מרובה.

יהי רצון שבקרוב יוגמר הבנין כולו וימלא תלמידים
ולומדי תורתנו תורת חיים, לימוד המביא לידי
מעשה - קיום מצותיה, ומתוך מנוחה אמתית,
כי תורה הנקראת חומה תגן על עמנו בכל מקום
המצאם, ובמיוחד בארצנו אשר עיני הוי' אלקינו
שם תמיד. שומר ישראל אשר לא ינום ולא ישן.

ויפעול ישועות בקרב הארץ, ויעודד וירים רוח
בני ישראל למקטנם ועד גדולם, ויקויים היעוד:
וישבתם לבטח בארצכם והייתי לכם לאלוקים
ואתם תהיו לי לעם ואלך אתכם קוממיות.

בכבוד ובברכת הצלחה ולבשורות טובות בכל האמור
מנחם שניאורסאהן

- פרק שני -

פנייה להנהלת תומכי תמימים

🌀 השלב הבא - התחבטות ולבטים 🌀

היה זה בקיץ תשל"ז. למפעלו התורני של הרב יצחק דוד גרוסמן רבה של מגדל העמק יצא שם ומוניטין למרחוק, כ-300 בני נוער מכל העדות והשכבות השונות למיניהם מצאו כאן את מסגרתם, החל מבית ספר יסודי וכלה בישיבה קטנה. ההתפתחות היתה עצומה ורבת מימדים, אולם בד בבד, זה עתה כבר חלפו להם שלוש שנים מיום הקמת הישיבה קטנה, מחזור ראשון של התלמידים עמד לסיים את הישיבה קטנה והתקיים בהם הכתוב "ויגדלו הנערים". הוחל לחוש הצורך בפתרון להקמת שלב נוסף - 'ישיבה גדולה', שתהווה מסגרת המשך למסיימי הישיבה קטנה במקום. אשר על כן התעוררו מעתה ספיקות היכן ימשיכו התלמידים ללמוד ב"ישיבה גדולה".

הרב גרוסמן התלבט בעניין זה רבות, היות ואותה קבוצת תלמידים המונה 18 בחורים, כבר לומדים יחדיו באותו מקום במשך חמש שנים רצופות, ומן הראוי להביא להם איזושהי התחדשות בשלב זה של ישיבה גדולה.

השאלה שהתעוררה היתה, מצד אחד כדאי לשלוח אותם לישיבות גדולות במקומות אחרים, אלא שאז ייווצר חשש רציני האם אכן יצליחו

להחזיק מעמד שם, כי הלא אותם תלמידים התחנכו וגדלו כאן במגדל העמק בישיבת "מגדל אור" ששימש להם כבית וכמשפחה ממש, והם קשורים בלב ונפש למקום, עתה אם יעברו ללמוד במקומות אחרים, לאור הניסיונות הקשים העוברים עליהם, חלק מהם עלולים לעבור משבר קשה ולנטוש את הכל. מאידך גיסא אולי כדאי לפתוח עבורם "ישיבה גדולה" במגדל העמק, ולמצוא דרך להביא לישיבה פנים חדשות שיפichו בה רוח של התחדשות בכדי ליצור מצב של רענון לתלמידים הוותיקים.

🌸 הכרעת האבא - רק חב"ד! 🌸

התקיימה התייעצות מה לעשות כדי שהתלמידים ימשיכו במסגרת ישיבתית ויגדלו כתלמידי חכמים ומקיימי מצוות בהידור. הרב גרוסמן פנה אל אביו הגאון רבי ישראל גרוסמן ונועץ עמו בדבר, רבי ישראל טען בלהט, שהתלמידים הללו העוברים ניסיונות קשים מבית ומחוץ, הדרך היחידה להחזיק אותם שיוכלו להתגבר על הכל ולהמשיך להיות תלמידי חכמים ועובדי ה', היא לחנך אותם בדרך החסידות. אין כמעט אפשרות - טען רבי ישראל באוזניו בנו - שהם יהיו חסידי קרלין או ויז'ניץ, ומכיוון שלדעתי הם צריכים להיות חסידים כנ"ל, לכן הצעתי היא לקרב אותם לחסידות חב"ד!

לאור דברים אלו, החליט הרב גרוסמן, כי אכן הטוב והנכון ביותר הוא לשלוח את התלמידים ללמוד בישיבת ליובאוויטש שבכפר חב"ד. אשר כידוע, נושא הקירוב חרוט על דגלם, ובהתאם לכך, במוסדות החינוך של חב"ד התקבלו בחום ובאהבה בני נוער רבים מקרב אותן משפחות שהתקרבו ליהדות. לפיכך אין עצה יותר טובה מזו, מאשר לשלוח את התלמידים ללמוד בישיבה בכפר חב"ד, ישיבה זו תהווה בעבורם מסגרת מתאימה, בה יצליחו להשתלב עם שאר התלמידים, ולהצליח בלימודם.

עם קבלת ההחלטה, פנה הרב גרוסמן אל הנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית, בבקשה שייאותו לקבל את התלמידים בישיבה שלהם. בעקבות הפנייה שלחו הנהלת הישיבה בכפר חב"ד למגדל העמק את הרב מאיר צבי גרוזמן - ששימש כר"מ בישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד, כדי לעמוד מקרוב על מצב התלמידים ולראות במה מדובר.

❧ דיווח לרבי אודות ההצעה ❧

הרב גרוזמן שב מביקורו, ודיווח על התרשמותו החיובית מן התלמידים, אולם הביע את הסתייגותו בכך שהתלמידים שם מתחנכים כבר זמן רב בשיטה הליטאית, לפיכך מסופק הוא אם יצליחו להשתלב באווירה החבדי"ת אצלם בישיבה. אך מאידך גיסא מדובר בקבוצה די גדולה של תלמידים, ובאם יקבלו אותם לישיבה ויצליחו להיקלט בה כראוי, ישנו סיכוי סביר שהסדר זה יהיה באופן קבוע מידי שנה שישלחו את התלמידים ממגדל העמק לישיבה בכפר חב"ד, והדבר יביא לתגבורת ניכרת לישיבה.

הרב אפרים וולף מזדרז לדווח על כך לרבי, וכך הוא כותב לו:

ב"ה. ז"ך תמוז תשל"ז

כ"ק אדמו"ר שליט"א

הרב גרוסמן ממוגדל העמק פנה שרוצה לשלוח לישיבה בכפר חב"ד 17-15 תלמידים בגילאי 17. כנראה שבדעתו היה לפתוח בעצמו ישיבה גדולה, אבל לעת עתה עוד לא מוכן לכך.

ר' מאיר צבי גרוזמן ביקר אתמול במגדל העמק ואמר שהתלמידים שם מתחנכים בדרך של הישיבות הליטאיות באופן הלימוד, בתפילה, בלבוש וכו', באופן כללי הם תלמידים טובים, אבל חושש מהמעבר שלהם לישיבה חסידית שלא יפעל אצלם שבירה מסויימת. באם עניין העברת התלמידים ממוגדל העמק יהיה בהצלחה, יש סיכויים שנוכל לקבל משם כל שנה מספר ניכר של תלמידים. לדברי רמ"צ גרוזמן הפנימיה של התלמידים בישיבה במגדל העמק היא מפוארת מאוד.

[אפרים וולף]

(ימי תמימים ז' עמ' 172).

לאחר אסיפה ודיונים בנושא, התקבלה החלטה בקרב הנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית, שלא לקבל את תלמידי הישיבה קטנה של "מגדל אור" אליהם לישיבה, מפאת חוסר התאמה.

🌸 הצעה חדשה - תגבורת לישיבה 🌸

בעקבות התשובה השלילית, העלה הרב גרוסמן הצעה חדשה: להקים זמנית לאותם בחורים, מסגרת של "ישיבה גדולה" במגדל העמק למשך שנה, ולבקש מהנהלת הישיבה בכפר חב"ד לשלוח אליהם לתקופת-מה מספר תלמידים מהישיבה בכפר חב"ד אל הישיבה הגדולה שתיפתח בעונת הלימודים הקרובה, במטרה שאותם בחורים יפעלו להשפיע על סביבתם וישרו בקרב התלמידים בישיבה אווירה חסידית לוחטת. הללו יקרבו את התלמידים ב"מגדל אור" לרוח חב"ד, וכינו אותם להיות ראויים להיכנס לישיבה בכפר-חב"ד לקראת שנת הלימודים הבאה.

בכדי לשכנע את הנהלת הישיבה בכפר חב"ד להסכים להצעה לשלוח בחורים משיבתם ללמוד במקום כזה אשר בו צוות הרמ"ם והתלמידים אינם משתייכים לחסידות חב"ד, ולנתק אותם מסביבתם הטבעית שרגילים בה באווירה החבדי"ת של ישיבת ליובאוויטש בה הם לומדים עתה, בא הרב גרוסמן בדברים עם אביו הגאון רבי ישראל גרוסמן ששימש אז כראש ישיבת תומכי תמימים המרכזית בכפר חב"ד, וביקש ממנו להשפיע על הנהלת הישיבה בכפר חב"ד שתיאות להיענות להצעה זו.

🌸 הקרבה אישית לזמן התלמידים 🌸

הגאון רבי ישראל גרוסמן כינס תיכף את ישיבת ההנהלה של ישיבת תומכי תמימים המרכזית, והפעיל את כל כובד משקלו לשכנע אותם לשלוח קבוצת תלמידים לישיבה הגדולה החדשה שתיפתח במגדל העמק, הוא הסביר בלהט שאין קירוב והצלה יותר גדולה מאשר לחזק את התלמידים הללו שבאים מבתים קשים וכבר למדו שנים בישיבה, וחובה עלינו להמשיך להחזיקם ולעודדם שילכו בדרך התורה והחסידות.

"אני גם מציע בזה" פנה רבי ישראל נרגשות אל המשתתפים "שאחד מחברי ההנהלה הרוחנית שיושבים כאן יקום עתה וייטול על עצמו לשמש כראש ישיבה בישיבה החדשה".

בחדר השתרה שתיקה.

כעבור רגע הזדקף רבי ישראל על עומדו והפר את השתיקה, הוא הכריז בקול באוזניי הנאספים:

"במקום שאין אנשים השתדל להיות איש. אני אישית מקדיש את עצמי למען מטרה חשובה זו!".

היתה זו בעבורו הקרבה ומסירות שאין כדוגמתה, לעזוב את תפקידו הקבוע כראש ישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד וכמורה צדק קבוע בירושלים, ולהרחיק נדוד עד לעיר הצפונית מגדל העמק בסביבה זרה בקרב יהודים פשוטי העם. אולם לא איש כרבי ישראל יירתע מכל אלה, כאשר אך ראה כי בכך יעזור לחניכי "מגדל אור" למצוא את מקומם בעתיד בישיבה ראויה עבורם שבה יוכלו להתקדם בלימוד ובעבודת השם, ראה בזה אתגר קדוש.

אך יחד עם זאת גם הציב בפני חברי הנהלת תומכי תמימים המרכזית תנאים בדבר, שבאם ההצעה תתקבל, אזי הישיבה במגדל העמק תקרא סניף של הישיבה בכפר חב"ד, ובנוסף הישיבה בכפר חב"ד גם תשתתף בעול ההוצאות של התלמידים שהם שולחים לשם.

🌀 השאלה מופנית לרבי להכרעה 🌀

הנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית נדרשה לדון ולהחליט בדבר, אמנם ההצעה הוטבה בעיניהם באופן כללי ונראתה להם נכונה, אך מאידך גיסא עלתה הטענה שבאם הישיבה במגדל העמק תחשב כסניף של הישיבה בכפר חב"ד, אזי לקראת שנת הלימודים שלאחריה הם ייאלצו לקבל אליהם לישיבה את כל התלמידים הלומדים שם, ולא בטוח שכולם אכן יהיו מתאימים וראויים להיכנס ללימוד בישיבה בכפר חב"ד.

הרב אפרים וולף משגר לרבי מכתב, בו הוא כותב לו על ההתחבטות של ההנהלה בעניין, וזה לשון מכתבו:

ב"ה. י"א מנחם אב תשל"ז
 כ"ק אדמו"ר שליט"א

בהמשך להצעת ר' יצחק דוד שי' גרוסמן שכתבנו בזמנו שהציע לשלוח כיתת תלמידים מהישיבה במגדל העמק לישיבה בכפר חב"ד, ההצעה לא נתקבלה כי לא הסכימו לכך, הציע ר' ישראל שי' גרוסמן שהישיבה בכפר חב"ד תשלח 3-4 תלמידים למגדל העמק שיכניסו בתלמידים שם רוח של חסידות וכו', והוא בעצמו, ר' ישראל גרוסמן, גם יהיה נוכח בישיבה שם במשך כל השבוע ויכין את התלמידים שבמשך שנה יוכלו להתקבל לישיבה בכפר חב"ד. אחד התנאים שלו הם שהישיבה במגדל העמק תקרא סניף של הישיבה בכפר חב"ד, ושאנו נשלם סך 10,000 ל"י לחודש עבור ההוצאות שם.

שאלת ההנהלה בכפר חב"ד היא, שבאם זה יקרא סניף של כפר חב"ד, יצטרכו לאחר השנה לקבל את כל התלמידים שלומדים שם, והשאלה היא אם כולם יהיו אכן מתאימים לישיבה בכפר חב"ד. כן ישנה שאלת הכספים שבוזה, ובכלל יצטרכו לערוך חוזה מה תתן הישיבה במגדל העמק ומה אנו ניתן. ועיקר השאלה היא אם תהיה לכך הסכמה מכ"ק אדמו"ר שליט"א.

לדברי ר' יצחק דוד גרוסמן, מספר התלמידים במגדל העמק במחוזרים האחרונים גדל, ולפי זה באם יעברו התלמידים לאחר מכן לכפר חב"ד יגדל מספר התלמידים בכפר חב"ד.

[אפרים וולף]

(ימי תמימים ז' עמ' 176).

- פרק שלישי -

תנודות ותהפוכות בהקמת הישיבה

☞ ההתנגדות אצל הרמז"ם ☞

בסופו של דבר נענתה הנהלת הישיבה בכפר-חב"ד בחיוב לבקשה, וכפי המדובר התכוננו לשלוח מספר בחורים מכפר חב"ד ללמוד ב"ישיבה גדולה" שתפתח במגדל העמק. אלא שבינתיים חלו תמורות שהביאו למפנה רציני בכל הפרשה. צוות הרמז"ם בישיבה ששמעו על התוכנית, הביעו התנגדות נמרצת לרעיון שהתלמידים ימשיכו את לימודם בישיבה חסידית, והחלו להרעיש עולם ומלואו כדי לבטל את התוכנית. הם לא היססו לפנות אל גדולי ישראל בבני ברק ולהזמין את הרב גרוסמן לדון תורה אצלם בעניין זה.

הרמז"ם טענו נחרצות, שכל הבעיה שהתעוררה היא שזקוקים ליצור עבור הבחורים אווירה של התחדשות, לאחר חמש שנים של לימוד בצוותא באותו מקום ועם אותם חברים, לפיכך הם מציעים להקים עבורם "ישיבה גדולה" ביישוב כפר-יונה שמיקומו יותר קרוב למרכז הארץ, והם מתחייבים להביא אל הישיבה פנים חדשות, תגבורת של בחורים משיבות פוניבז' וסלבודקה כדי לחזק את התלמידים.

גדולי ישראל הסכימו עם הצעת הרמז"ם והורו לרב גרוסמן לעשות כדבריהם, הרב גרוסמן קיבל את פסק הדין ותיכף החל בתוכנית להקים

את הישיבה בכפר יונה. תוך זמן קצר השיג מבנה לישיבה, העביר לשם את כל הציוד הנדרש, ופועלים הכשירו את המקום לשמש כישיבה. וכך נפתחה שם הישיבה בראש חודש אלול תשל"ז.

ברם, יד ההשגחה העליונה סיבבה את הדברים אחרת. לא חלף שבוע ימים מפתחת הישיבה בכפר יונה, ובביתו של הרב גרוסמן מתייצבים להם צוות הרמ"ם בפנים נכלמות, הם שחים לפניו במבוכה כי אינם מסוגלים לנהל בכוחות עצמם את הישיבה החדשה שפתחו, ומה גם שאינם מצליחים להביא אל הישיבה תלמידים חדשים כפי שהתחייבו.

הרב גרוסמן הודיע על אתר שהוא נוטל על עצמו את כל האחריות על התלמידים, וידאג למענם שימשיכו ללמוד במסגרת ראויה.

פנייה מחודשת ❁

בד בבד, פנה הרב גרוסמן שוב אל הנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית בכפר חב"ד בבקשה דחופה לסייע לו בדבר התלמידים שנוותרו ללא ישיבה, הוא ביקש מהם שישקלו פעם נוספת את ההצעה שהציע בעבר, לקבל אותם לישיבה בכפר חב"ד, או לחלופין לעשות כמדובר לשלוח אליו למגדל העמק מספר בחורים מיישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד למשך שנה, כדי להכניס אווירה חסידית בישיבה הגדולה שתיפתח ולהרגיל אותם בלימוד חסידות וכו', ואז בתום שנת הלימודים יוכלו תלמידי מגדל אור לעבור ללמוד בישיבת חב"ד בכפר חב"ד, להיקלט שם ולהתאקלם כראוי הן מבחינת הרמה והן מבחינת האווירה של הישיבה.

שוב נידונה הבקשה על ידי הנהלת הישיבה בכפר-חב"ד, ונפלה ההכרעה להיענות בחיוב להצעה, הוחלט בשלב זה לשלוח לישיבה במגדל העמק תגבורת של חמישה תלמידים מובחרים מהישיבה בכפר חב"ד למשך חודש אלול בלבד, ואז לראות כיצד מתפתחים העניינים ולהיכן הרוח נושבת, על פי זה יחליטו מה לעשות בהמשך. שמות הבחורים שנבחרו להישלח למגדל העמק היו: יוסף יצחק זלמנוב, ברוך לבקיבקר, חיים שלמה דיסקין, לוי יצחק גינזבורג ושמשון הלפרין.

חברי ההנהלה המרכזית של הישיבה זימנו את הבחורים אליהם והודיעו להם על ההחלטה שהתקבלה בעידודו ובברכתו של הרבי. באותו מעמד ביקשו לשמוע מהם אם הם מסכימים להירתם לעניין החשוב לעזוב את הישיבה ולהיות בשליחות במגדל העמק.

לאחר שחמשת התלמידים הנ"ל ניאותו לכך בחיוב, שלחה ההנהלה הודעה על כך לרבי, וכך כתב הרב אפרים וולף במכתבו אל הרבי:

ב"ה. ח' אלול תשל"ז
כ"ק אדמו"ר שליט"א

אתמול היה אצלי ר' מאיר צבי שי' גרוזמן בעניין הישיבה במגדל העמק, וסיפר שלפני זמן היה דין תורה אצל הרב קנייבסקי מבני ברק בין ר' יצחק דוד גרוסמן לבין הרמז"ם בישיבה שם, שטענו שאינם מסכימים שהתלמידים ימשיכו הלימודים בישיבה חסידית ורצו לפתוח עבורם ישיבה בכפר יונה. הפסק היה שיעבירו התלמידים וגם הציוד שבישיבה, היות שהוא שייך לתלמידים יכולים לקחת אותם.

לאחר כשבועיים ראו הרמז"ם שלא יוכלו בכוחות עצמם לנהל הישיבה והחזירו התלמידים למגדל העמק. לאחר מכן בא ר' יצחק דוד גרוסמן לכפר חב"ד לראות אם ישנה אפשרות שתלמידים אלו 16 כמספר כ"י, יוכלו להתקבל לישיבה בכפר או שישלחו למגדל העמק כמה תלמידים מכפר חב"ד על מנת שיוסיפו שם רוח חסידותי וכו'.

סוכם שלעת עתה ישלחו לתקופה של חודש אלול 5 תלמידים מכפר חב"ד למגדל העמק, ולאחר מכן יראו איך יהיה ההמשך בענין זה. התלמידים

🌀 נכנסים לפעולה במלוא המרץ 🌀

עם הגיעם לישיבה במגדל העמק, נכנסו הבחורים לפעולה והחלו לפעול במרץ רב במשימה החשובה והכבדה שהוטלה על שכמם. במסירות והתמדה ללא לאות, השקיעו את מיטב כוחם ומרצם בלימוד תורת הנגלה והחסידות גם יחד, ומעל הכל פעלו בהקרנת אור החסידות על כל הסובבים אותם, כשהם משמשים דוגמא חיה ו"נרות להאיר". כפי שמדווח על כך הגאון רבי ישראל גרוסמן להנהלת הישיבה בכפר חב"ד. והללו מזדרזים להעביר את הדיווח ישירות אל הרבי:

ב"ה. י"א אלול תשל"ז
כ"ק אדמו"ר שליט"א

אתמול התקשר אלי ר' ישראל שי' גרוסמן בענין ה-5 תלמידים שעברו לישיבה במגדל העמק, וסיפר שב"ה מצליחים עם תלמידי הכיתה שנמצאת במקום. לפני התפילה בבוקר לומדים קונטרס ומעין, הת' יצחק גינזבורג אומר שיעור בתניא ומסביר טוב, כן יש גם בסדר בלילה שיעור בחסידות, הוא בעצמו הכניס בתלמידים הרבה שיחות וכו' בענין הלימוד ומרגיל גם את התלמידים שלנו להגיד שיעורים בנגלה, והוא מקוה שבעז"ה התלמידים יצליחו שם להרים קרן הישיבה ברוח החסידות וכו'.

[אפרים וולף]

(ימי תמימים ז' עמ' 183).

🌀 פנייה אל הרבי לעידוד התלמידים 🌀

חולפים עוד מספר ימים, וההנהלה המרכזית של תומכי תמימים פונה אל הרבי כדי לדווח לו בנוגע לתלמידים שעברו למגדל העמק. בהזדמנות זו מצרפים הם עתירה ובקשה של הרב גרוסמן אישית, שמבקש אם הרבי

יוכל לשלוח ברכה והתייחסות מיוחדת עבור אותם בחורים כדי לחזקם ולאמץ את ידיהם בפעילות הברוכה שלהם בישיבה ולהעניק להם עידוד על שהותם בישיבה כדי להשפיע מרוחם על התלמידים הלומדים שם.

וזה לשון המכתב והבקשה:

ב"ה. ט"ו אלול תשל"ז
כ"ק אדמו"ר שליט"א

רצו"ב מכתב אל כ"ק אדמו"ר שליט"א מהרב יצחק דוד שי' גרוסמן ומהתלמידים שלנו שעברו לישיבה במגדל העמק. על פי בקשתם הנני מוסיף גם שהתלמידים נסעו ברשות ובהסכמת ההנהלה. וכפי שמתאר ר' יצחק דוד גרוסמן יכול להיות על ידי זה תוצאות גדולות ואולי במשך הזמן יתווספו גם תלמידים לישיבה בכפר חב"ד על ידי זה. וכדי שהתלמידים יקבלו עידוד וכו' לפעולתם שם נבקש באם אפשר שיקבלו ברכה וכו' מכ"ק אדמו"ר שליט"א ועידוד להמצאם שם.

[אפרים וולף]

(ימי תמימים ז' עמ' 184).

בינתיים שולחת הנהלת ישיבת חב"ד עוד תלמיד נוסף שלהם למגדל העמק לחזק את תלמידי הישיבה שם. שמו של התלמיד החדש שנשלח הוא: יצחק גרוזמן, וכך עולה מספר הבחורים השלוחים מחמישה לששה.

- פרק רביעי -

"התלמידים השלוחים למגדל העמק"

🌀 "נכונה התוכנית במאוד" 🌀

באותה עת גם פונה הרב גרוסמן אל הנהלת הישיבה בכפר חב"ד, בכדי לבקש מהם לאפשר לתלמידי ישיבת חב"ד להמשיך ללמוד בישיבת מגדל אור למשך כל שנת הלימודים, על מנת שיוכלו להמשיך במלאכת הקודש בה החלו בפעילותם בקרב התלמידים בישיבה, להכין אותם לקראת כניסתם לישיבה בכפר חב"ד בתום שנת הלימודים.

הנהלת הישיבה פנתה אל הרבי בעניין זה, לשאול בדעת קדשו כדת מה לעשות ומה להחליט בקשר לבחורים שנשלחו למגדל העמק.

תשובתו של הרבי לא איחרה להגיע, הרבי הביע דעה חיובית בקשר להמשך לימודם של הבחורים התמימים במגדל העמק, זאת בתנאי שהרב גרוסמן יבטיח נאמנה שלא יתפעל כלל מכל אותם אנשים המתקוממים נגד חב"ד העלולים לערער ולצאת חוצץ כנגדו.

על כך אנו קוראים במכתבו של הרב אפרים וולף להרב חזקוני, בו הוא מאשר את קבלת תשובתו של הרבי בנושא, וכה הוא כותב לו:

ב"ה. כ"ד אלול תשל"ז

כבוד הו"ח אי"א נו"נ וכו'

הרב ח.מ.א. חדקוב

שלום רב וברכה!

הנני בזה לאשר קבלת הטלפון מאתמול, כדלקמן.

תשובת כ"ק אדמו"ר שליט"א בהנוגע להשיבה במגדל העמק למכתב הרב יצחק דוד שי' גרוסמן ולמכתבי.

"באם: אין הרב יצחק דוד שי' גרוסמן מבטיח בתוקף, שלא יתרשם מהלחץ שיכול להתעורר (מהמנגדים דחב"ד) עליו לחזור בו מהתכנית שלו, אביו שי' [הרב ישראל גרוסמן] יאמר בה שיעור עכ"פ ד'-ה' פעמים בשבוע (בימים נפרדים) - נכונה התוכנית במאוד.

ואשרי חלקם דתלמידי תומכי-תמימים דכפר-חב"ד שי' שנסעו לשם, וימשיכו שם ובחיות ובתגבורת (כמדובר בח"י אלול) ויקויים בהם מאיר עיני שניהם ה'.

כבמכתב הרב ר' יצחק דוד שיידעו שזה סניף תומכי תמימים - אין מקום לשינוי שם, כי אם אחי תמימים או תומכי תמימים. אזכיר על הציון להצלחה מופלגה".

מסרתי התשובה הנ"ל אל הרב יצחק דוד שי' גרוסמן, ואמר שמקבל על עצמו שלא להתפעל ולהתרשם במדה ויופעל עליו איזה לחץ מהמנגדים וכו'. הקטע בתשובה הנ"ל המדבר על דבר שינוי השם לישיבה וכו' עדיין לא מסרתי להרב יצחק דוד גרוסמן, כי התשובה הנ"ל מסרתי לו טלפונית, ובעז"ה אקווה להיפגש אתו בהזדמנות פנים אל פנים, ומתוך הדברים אראה אם אפשר למסור לו ההוראה גם בענין זה, כהוראת כת"ר.

בכבוד ובברכת כוח"ט, לשנה טובה ומתוקה

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 185).

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

CENTRAL YESHIVAT TOMCHEI TMIMIM

כולל: עולי רוסיה עולי תימן • CONTAINING: PLEITE OLEY RUSSIA OLEY TEIMON

מסודר על ידי אדמו"ר רבי יצחק זצוקללה"ה נב"ם ז"ע מליובאוויטש • חתה נשיאה כ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן מליובאוויטש
Established by the late Lubavitcher Rabbi Joseph I. Schneersohn of blessed memory • Under the Presidency of the Present Lubavitcher Rabbi Menachem M. Schneersohn

בחשונה נא להזכיר

ב"ה לוד... כ"ד אלול תשל"ז

כבוד
הו"ח אי"ה נר"נ וכו'
הרב ח.ס.א. שי"ח הדקוב

שלום רב וברכה!

הנני בזה לאטר קבלת הטלפון מאתמול, כדלקמן.

השובת כ"ק אדמו"ר שליט"א בהנוגע להישיבה במגדל העמק למכתב הרי"ד שי"ח גרוסמן ולמכתבי.

בנאם: אין הרי"ד שי"ח גרוסמן מבטיח בחוקף, שלא יתרטם מהלונן שיכול להתעורר (המנגדים דהב"ד) עליו להזדרז בו מהוכנסות שלו, אביו שי"ח יאמר בה שיעור עכ"פ ד"ה-ה פעמים בטבוע (בימים נחרדים) - נכונה התכניה במאד.

ואשרי חלקם דת' הו"ח דכתב"ד שי"ח שנסעו לשם וימשיכו סם ובהיות ובתגבורת (כמדובר בה"י אלול) ויקויים בהם מאיר עיני שניהם ה'.

במכתב הרי"ד שידרעו שזה סניף הו"ח - אין מקום לשינוי סם, כ"א אחי תמימים או תומכי תמימים.

וזכיר עה"א להצלחה מופלגה".

מסרתי התשובה הנ"ל אל הרי"ד שי"ח גרוסמן, ואמר שמקבל ע"ע שלא להתפעל ולהתרטם במדה ויופעל עליו איזה לחץ מהמנגדים וכו'. הקטע בתשובה הנ"ל המדבר ע"ד שינוי סם לשיבה וכו' עדיין לא מסרתי להרי"ד ג, כי התשובה הנ"ל מסרתי לו טלפונית, ובעז"ה אקווה להפגש אהו בהזדמנות פנים אל פנים, ומתוך הדברים אראה את אפסור לו למסור לו ההוראה בט בענין זה, כהוראת כה"ר.

בענין אבוהצירה, כפי שכתבר ה"ח הרב בולדשטיין באסיפה אגודת הרבנים ואם דובר שיש למהות על דברי אבוהצירה בענין בי"ד משותף לעניני גיור לילדת הזרמים ביהדות, במקום ה"ח נוכח גם הרב אבוהצירה מהעיר רמלה, אנוניו של מה הדתוח, והוא אטר ששמע מאחיו השר, שהוא שמע נשליחו של הרבי גם אמר כדברים הנ"ל. לע"ע ענין זה עוד לא כ"כ ברור, והר"י שי"ח פלדי מנסה לברר ולהבהיר השתלשלות הדברים.

בכבוד ובהדקה כוח"ס
לשנה טובה ומנוחה

אפרים וולף

מכתב הרכבה רח"א מס' 6, תי"ד 46 לוד. טלפונים 966848, 964392. כתובת טלגרפית: ישיבת-לוד
Schumet Harakevet, St. A No. 6, P.O.B. 46 Lydda, Tels. 961848, 964392. Cables: Yeshiva-Lydda

מכתב "הנהלת תומכי תמימים המרכזית" למזכירות, המאשר את קבלת תשובת הרבי בנוגע להקמת ישיבת "תומכי תמימים - מגדל אור" במגדל העמק

❦ "ואשרי חלקם" ❦

באותו יום אף מזדרז הרב וולף לשלוח מכתב לבחורי תומכי תמימים שבמגדל העמק לבשר להם על תשובתו של הרבי בנוגע אליהם, בו הוא מתבטא אודותם במילים "ואשרי חלקם", ומברך אותם בברכה מופלגת על שליחות הקודש שהם עושים, וכך הוא כותב להם:

ב"ה. כ"ד אלול תשל"ז

**לכבוד תלמידי התמימים שיח' דכפר-חב"ד
שעברו לישיבה במגדל העמק.**

שלום רב וברכה!

הננו להביא בזה לידיעתכם מענה שנתקבל מכ"ק אדמו"ר שליט"א טלפונית על ידי הרב חזקוני שיח'י, בהנוגע לשליחותכם בישיבה במגדל העמק:

"ואשרי חלקם דתלמידי תומכי-תמימים דכפר-חב"ד שי' שנסעו לשם, וימשיכו שם ובחיות ובתגבורת (כמדובר בח"י אלול) ויקויים בהם מאיר עיני שניהם ה'.

אזכיר על הציון להצלחה מופלגה."

**בכבוד ובברכת כוח"ט, לשנה טובה ומתוקה
אפרים וולף**

(ימי תמימים ז' עמ' 186).

אל הפתק עם התשובה שכתב לתלמידים, צירף הרבי - בעבור כל אחד מששת התמימים הנ"ל - את השיחה של ח"י אלול על החיות והתגבורת המיוחדים הנדרשים במלאות שמונים שנה לישיבת תומכי-תמימים. השיחה הופיעה מוגהת (חידוש גדול באותה תקופה) ונדפסה בפורמט מיוחד עבור תלמידי הישיבה (ראה ליקוטי-שיחות, כרך יד, עמ' 310 ואילך).

✧ מכתב מפתיע מהרבי ✧

מספר ימים לאחר מכן, נענה הרבי לבקשת הרב גרוסמן שהופנתה אליו להעניק לבחורים התייחסות מיוחדת כדי לחזקם ולעודדם על שהרחיקו נדוד למגדל העמק בכדי לקרב במסירות את התלמידים שם לרוח חב"ד. ההצעה לעודד את אותם בחורים הוטבה בעיני הרבי, וכעבור מספר ימים, באופן מיוחד ומפתיע, מגיע מכתב מהרבי לקראת השנה החדשה, מכתב שהקדיש במיוחד עבור הבחורים שנשלחו ללמוד בישיבה במגדל העמק, ובו שמותיהם של כל ששת ה"תלמידים השלוחים" (תואר שבו פונה אליהם הרבי מכאן ואילך) ובסופו מוסיף בכתב-יד-קדשו: "ולהצלחה רבה בשליחותם במגדל העמק".

וזה לשון מכתב קדשו:

ב"ה, ימי הסליחות, ה' תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

האברכים תלמידי תומכי תמימים
ברוך-חיים לבקיבקר, יצחק גרוזמן, חיים-שלמה
דיסקין, לוי-יצחק גינזבורג, יוסף יצחק זלמנוב,
שמשון הלפרין.
ה' עליהם יחיו.
שלום וברכה!
הפ"נ נתקבל.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע להם
ברכתי, ברכת כתיבה וחתימה טובה, לשנה טובה
ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה לתלמוד תורה ביראת שמים, [וכאן הוסיף
הרבי בכתב יד קדשו:] "ולהצלחה רבה בשליחותם
במגדל העמק".

מנחם שניאורסאהן

אצל רב יצחק יצחק גרוזמן, ישיבת אומה פאר אמריקה, ניו יורק

”ולהצלחה רבה בשליחותם במגדל העמק”

🧡 חידוש במושג ה'שליחות' 🧡

במכתבו של הרבי היה בזה חידוש מרענן ומפתיע, שהרי עד אז כידוע כל המושג של "שליחות" היה מיועד לאברכים צעירים מחסידי חב"ד אשר זמן קצר לאחר נישואיהם נדדו למקומות נידחים ושוממים מבחינה רוחנית ולרוב אותם מקומות שאליהם נשלחו בהוראת הרבי היו גם מקומות נידחים בעולם, באזורים מרוחקים. והכל במטרה להפיץ את המעיינות ולקרוב יהודים רחוקים לתורה ולמצוות, באמצעות פתיחת "בתי חב"ד", יסוד חדרים, הקמת מקוואות וכדו'.

והנה עתה, החל המושג של "שליחות" לקבל צביון נוסף בעל אופי חדש שלא היה קיים כלל עד לאותה עת. מתברר כי מעתה ישנו גם סוג נוסף של "שליחות", אשר מיועד לבחורים תמימים בארץ הקודש השוהים בין כותלי הישיבה, כאשר נוסעים הם למקום כלשהו, מרוחק, על מנת להוות את הגרעין לסניף חדש של ישיבת "תומכי תמימים", או לעיתים כדי לחזק ישיבה קיימת ולשגשג בה את אשר החלו קודמיהם, בכדי לעסוק שם בלימוד תורת הנגלה והחסידות, כשכל מטרתם היא להפוך את אותה ישיבה ל"תומכי תמימים" מקורית, כשעל כתפם מוטלת אחריות כבדה, להקרין את אור החסידות על הסביבה כולה, כשכל המטען הרוחני שספגו בין כותלי הישיבה בה למדו בעבר משמש להם עוצמה רוחנית רבה שבכוחה להשפיע על אחרים.

במשך השנים, תפס מושג זה של "שליחות" תאוצה רבה והפך להיות כדבר שבשגרה. כיום נפוץ מאוד דבר זה בישיבות "תומכי תמימים" בכל העולם בצורה נרחבת. כאשר בתחילה נשלחות קבוצות נבחרות של תלמידי הישיבה ב"770" לייסד או לחזק ישיבות ברחבי ארה"ב, כמו למשל בניו-היוון, סיאטל, סינסיטי, בקרקס שבוונצואלה ועוד. בהמשך התייסד הדבר והפך לנוהג קבוע של שליחות תלמידי התמימים לחיזוק הישיבות בכל רחבי תבל.

כאמור, מושג זה של "שליחות" עבור בחורים תמימים בישיבה בארץ הקודש, החלה לראשונה ביסוד ישיבת "תומכי תמימים - מגדל אור" במגדל העמק, כאשר הרבי בכתב ידו מברך אותם "להצלחה רבה בשליחותם במגדל העמק", ומאז הקפיד לכנותם בתואר המיוחד: "התלמידים השלוחים בישיבת מגדל אור אשר במגדל העמק".

כך החלה לה שליחות מיוחדת של הבחורים השלוחים במגדל העמק, שזכתה לכמה וכמה התייחסויות מעניינות ומגוונות מהרבי.

🌸 "נרות להאיר" 🌸

נקל לשער את רגשות האושר של הבחורים השלוחים שעלו על גדותיהם, לאור ההתייחסות המיוחדת וברכותיו אלו של הרבי, שחיממו את ליבותיהם.

אולם כל זה לא נותר רק בגדר "רגשות" בלבד, אלא אף באו אצלם לידי ביטוי ניכר בכלי המעשה. הישיבה קיבלה מימדים נרחבים משהיו לה בעבר, הדבר בלט בכך שתלמידים רבים, חלקם מקומיים, וחלקם מאזור הצפון כולו, החלו לנהור אליה. על אף חבלי הקליטה ובפרט כשהמדובר הוא בישיבה של "תומכי תמימים" שצביון מיוחד לה.

התלמידים החדשים שהגיעו הסתגלו עד מהרה לסביבתם החדשה, כל זאת הודות למסירותו ללא סייג של ראש הישיבה הגאון רבי ישראל גרוסמן ששהה בישיבה רוב ימות השבוע, שבשיעוריו רבי-התוכן הנפלאים שמסר לפני התלמידים ובמסירותו האינדיבידואלית לכל אחד ואחד מהתלמידים בישיבה, סייע להם להתעלות בלימודם ברמה גבוהה ולהתחזק ביראת שמים, ובשיתוף הבחורים השלוחים שכאמור היו "נרות להאיר" בכל המובנים והפיחו רוח חיים של חסידות בישיבה.

❧ דוגמא חיה לתלמידים ❧

ואכן, ראש הישיבה הגאון רבי ישראל גרוסמן קיים את ההוראה שהתקבלה מהרבי כפשוטה ובכלל ההידור. הוא שהה בישיבה במגדל העמק ללא משפחתו מתחילת השבוע עד יום רביעי בצהריים, ובכל יום אמר שיעור, מלבד שיעורים ב'יורה דעה' בשעות הערב. ביום רביעי בצהריים היה נוסע לומר שיעור כללי בישיבה בכפר חב"ד, ולאחר מכן נסע לביתו בירושלים עד סוף השבוע.

ראש הישיבה הגאון הרב ישראל גרוסמן בשיעור לפני תלמידי ישיבת "תומכי תמימים - מגדל אור" במגדל העמק

הרב לוי יצחק גינזבורג, שזכה להיות מקבוצת התלמידים השלוחים הראשונה שפתחו את ישיבת 'תומכי תמימים' במגדל העמק, בזיכרונותיו מאותה תקופה, מתאר בהתפעלות מזווית אישית את התמסרותו של ראש הישיבה הגאון רבי ישראל גרוסמן לתלמידים, בין השאר הוא מציין את העובדה הבאה:

"בתור אחד התלמידים השלוחים, הייתי אומר בישיבה שיעור תניא בכל יום. ולמרות שאני הייתי בחור צעיר והוא גאון מפורסם, היה הרב ישראל גרוסמן יושב ומקשיב בתשומת לב לשיעור שמסרתי. הוא הסביר לנו כי רוצה הוא שהתלמידים בישיבה יהיו חסידים, ולכן הוא רוצה להראות להם דוגמא חיה מעצמו כי יש להקשיב ברצינות לשיעורי החסידות".

🎵 תזכורת בדו"ח על הבחורים שנשלחו 🎵

ביום ד' תשרי תשל"ח, שולח הרב אפרים וולף אל הרבי דו"ח אודות מצב ישיבת תומכי תמימים המרכזית בכפר חב"ד, בו הוא אינו שוכח לציין ביניהם גם את הבחורים שנשלחו ללמוד בישיבה במגדל העמק. וז"ל מכתבו:

ב"ה. ד' תשרי תשל"ח
כ"ק אדמו"ר שליט"א

הננו בזה להגיש דו"ח מקוצר על מצב הישיבה
בחודש אלול.

זמן הלימודים התחיל ביום כ"ג מנחם אב... ס"ה
התלמידים בישיבה בזמן חודש אלול הוא 198
כ"י. מהם נשלחו לישיבה במגדל העמק לחזק את
הישיבה שם וללמדם דא"ח ודרכי החסידות...

[ההנהלה]

(ימי תמימים ז' עמ' 209).

במהלך זמן החורף הצטרפו לישיבה עוד שלושה בחורים שלוחים נוספים: שלמה-זלמן לנדא, משה אברהם ובצלאל קופצ'יק.

דיווחים ועדכונים שוטפים לרבי

החל מעת יסוד הישיבה במגדל העמק, היתה הנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית מעורה היטב בכל הנוגע לישיבה, היא עקבה באופן קבוע אחר כל ענייני הישיבה והתלמידים התמימים הלומדים בישיבת

המשפיע הרב מגדל פוטרפאס עם הרב יצחק דוד גרוסמן ותלמידי ישיבת "תומכי תמימים - מגדל אור", בעת הגיעו לביקור בישיבה במגדל העמק

תומכי תמימים מגדל העמק והתחקתה בתדירות בכל הנעשה שם לפרטי פרטים. מעת לעת שלחה ההנהלה המרכזית דיווחים ועדכונים שוטפים לרבי והביאה לידיעתו את כל הפרטים הנוגעים לישיבה והתלמידים.

מעיון במכתביו של הרב אפרים וולף אל הרבי שנשלחו על ידו מפעם לפעם, אנו קוראים על הצעות שונות המועלות בין חברי הנהלת הישיבה המרכזית, כיצד לתמוך ולחזק את הבחורים השלוחים במגדל העמק, בין השאר אנו מוצאים את המכתב הבא:

ב"ה. ה' כסלו תשל"ח

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ר' מנחם מענדל פוטרפס הציע עבור התלמידים שנמצאים בישיבה במגדל העמק שפעם או פעמיים בשבוע יבוא אליהם משפיע אחד מהאברכים בצפת.

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 220.)

- פרק חמישי -

הזמנה אישית של הרבי

נסיעה לרבי על חשבון המזכירות

לפי התכנית המקורית היו התלמידים הנ"ל אמורים לנסוע ליקבוצה לחודש ניסן תשל"ח (אז היתה היקבוצה מתחילה בראשית חודש ניסן ועד סוף חודש ניסן בשנה הבאה). הרב גרוסמן חשש לשלומה של הישיבה עם נסיעת התלמידים-השלוחים ממנה.

לקראת סיומו של חורף תשל"ח, בחודש שבט, ביקר הרב גרוסמן בארה"ב ביקור שהיה אמור להיות למטרת מפעלו החינוכי שבמגדל העמק. במסגרת ביקורו שהה זמן מה בחצרו של הרבי, הרב גרוסמן

הכניס פתק לרבי בו דיווח על מצב הישיבה בכלל, וביקש עצה ל"תנופה ועידוד בלימוד החסידות", בין היתר הודיע לרבי על רצונם של התלמידים השלוחים מכפר-חב"ד הלומדים במגדל העמק לנסוע לחג הפסח לשהות אצל הרבי.

להפתעתו של הרב גרוסמן לא היה שיעור. לא זו בלבד שבקשתו בקשר לנסיעת התלמידים השלוחים נענתה בחיוב, אלא שהרבי אף הורה למזכירות שתשא ב-90 אחוז מהוצאות נסיעתם. ברם, ההיענות היתה בתנאי מפורש שמשך הביקור יוגבל לפרק זמן של שלושה שבועות בלבד, כשלאחריהם ישובו השלוחים חזרה לישיבה במגדל העמק.

וזהו תוכן הדברים בפרוטרוט, מה שהשיב הרבי לרב גרוסמן:

הרבי צירף כמה שטרות כסף וענה:

(1) "תנופה ועידוד בלימוד החסידות" יתייעץ במשפיעי חב"ד בארץ הקודש.

(2) [התלמידים השלוחים וכו'] ימסור להם בשמי שאלה מביניהם שיפעלו בהישיבה במגדל-העמק כדבעי למהווי - יקבלו מכתב אישור על זה מהנהלתה, יבואו לכאן מלפני י"א ניסן עד אחרי ש"ק מברכים אייר על מנת לחזור להישיבה תיכף ומיד לאחרי זה, ולפעול בה ביתר עז.

(3) 90% מההוצאות נסיעתם - על-ידי המזכירות דכאן.

(4) פנ"נ (=פ"נ נתקבל). המצו"ב לצדקה בארץ הקודש ת"ו".

לא ניתן לתאר במילים את גודל ההתרגשות שבה התקבלה הידיעה בקרב התלמידים-השלוחים במגדל-העמק. למרות ההוראה לוותר זמנית על הנסיעה ל'קבוצה' ולדחותה לזמן ארוך - הרבי בעצמו 'מזמין' אותם לחודש ניסן - חודש הגאולה ל-770 על חשבון המזכירות, דבר שהיה לגמרי לא שגרת!

🌸 מחשבה לשינויים כלליים בנוגע ל'קבוצה' 🌸

ההנהלה המרכזית של ישיבת תומכי תמימים קיבלו את ההודעה אודות ההוראה החרیגה של הרבי אל הרב גרוסמן, אודות נסיעת התלמידים השלוחים במגדל העמק, בה קבע באופן ברור כי אותם תלמידים יבואו

רק לפרק זמן קצר אל הרבי לארה"ב, לתקופת ימי חודש ניסן בלבד, לשהות בחצר הקודש ביום י"א ניסן ולמשך חג הפסח, ותיכף לאחר מכן יחזרו לארץ להמשיך ללמוד בישיבה במגדל העמק, ובכך יוותרו לעת עתה על נסיעתם ל'קבוצה' למשך שנה תמימה כפי שהיה נהוג עד אז.

בעקבות הוראה מפורשת זו של הרבי, עורר הדבר מחשבות אצל הנהלת הישיבה בכפר חב"ד לשינויים כלליים בכל הנוגע להנהגת נסיעת התלמידים בכפר חב"ד ל'קבוצה' אל הרבי, זאת מפאת הכמות המצומצמת של התלמידים שנותרו עתה בישיבה בכפר חב"ד אשר הגיעו לגיל בו אמורים לנסוע ל'קבוצה'.

חברי הנהלת הישיבה הציעו להזיז את תאריך נסיעת התלמידים ל'קבוצה' מחודש ניסן כמקובל אל חודש תשרי, כך שמעתה ואילך ישו התלמידים אצל הרבי למשך שנה החל מחודש תשרי עד תשרי הבא.

על החלטה זו מדווח הרב אפרים וולף לרבי:

ב"ה. ה' אדר ב' תשל"ח
כ"ק אדמו"ר שליט"א

בהתאם להחלטת הנהלת הישיבה דכפר חב"ד לשלוח את תלמידי הקבוצה אל כ"ק אדמו"ר שליט"א לתקופה של שנה במקום מה שהיה מקובל עד עתה לפני חג הפסח שיסעו לקראת החודש השביעי, כתבנו על דבר זה אל הרב שמריהו שי' גורארי, וקיבלנו ממנו מברק שדעתם היא שהתלמידים יבואו כרגיל לפני חג הפסח.

ע"כ כתבנו לו שהיות וחלק מהתלמידים שהיו אמורים להיות בקבוצה לומדים עכשיו בישיבה במגדל העמק ולפי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א אל הרב יצחק דוד שי' גרוסמן הם יחזרו למגדל העמק מיד לאחר חג הפסח, ולכן נותרו בישיבה

בכפר חב"ד רק עוד מספר לא גדול של תלמידים
 ששייכים מצד גילם להצטרף לקבוצה, לכן אנו
 מעדיפים שהקבוצה תסע לפני חודש תשרי, ועד
 אז יוכלו להצטרף עוד תלמידים טובים שהתכוונו
 בזמן זה לנסיעה. וזאת בנוסף לדעת ההנהלה כאן
 שעדיף יותר שהתלמידים יבואו לישיבה בארה"ב
 לקראת זמן הלימודים בחורף שאז שמירת הסדרים
 וכו' יותר בתוקף.

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 233).

🌸 דיווח אודות הנסיעה המתוכננת 🌸

בשלהי חודש אדר ב', מדווח הרב אפרים וולף אל מזכירות הרבי
 על הנסיעה המתוכננת של התלמידים השלוחים במגדל העמק לחצרות
 קדשנו לחג הפסח תשל"ח, ושולח פירוט על מחיר הוצאות כרטיסי
 הטיסה, בכפוף להוראת הרבי על השתתפות המזכירות ב-90% מהוצאות
 הנסיעה.

ב"ה. כ"ח אדר שני תשל"ח

כבוד הו"ח אי"א נו"נ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' הדקוב

שלום רב וברכה!

הנני בזה לפרט שמות התלמידים מהישיבה במגדל
 העמק שנוסעים בעז"ה לקראת י"א ניסן וחג הפסח
 הבעל"ט לשהות בישיבה במחיצת כ"ק אדמו"ר
 שליט"א:

ברוך לבקיבקר, יוסף יצחק זלמנוב, אברהם משה,
 לוי יצחק גינזבורג, בצלאל קופצ'יק, שמשון הלפרין,
 יצחק גרוזמן, שלמה לנדא, חיים שלמה דיסקין.

בתחילה הזמינו כרטיסים עבור הנ"ל ליום ה' ו' ניסן
באל על, אבל עתה כשמטוסי אל על אינם נוסעים
אינני יודע איך יסתדר זמני הנסיעה ובאם יוכלו
לנסוע ביום אחד.

לפי התכנית בטיסת אל על היה צריך להיות מחיר
כל כרטיס בסך 9,300 ל"י, ועתה שצריכים לעבור
לחברות אחרות יהיה המחיר בערך 10,800 ל"י.

בכבוד ובברכת חג הפסח כשר ושמח

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 236)

- פרק שישי -

אורחים של הרבי

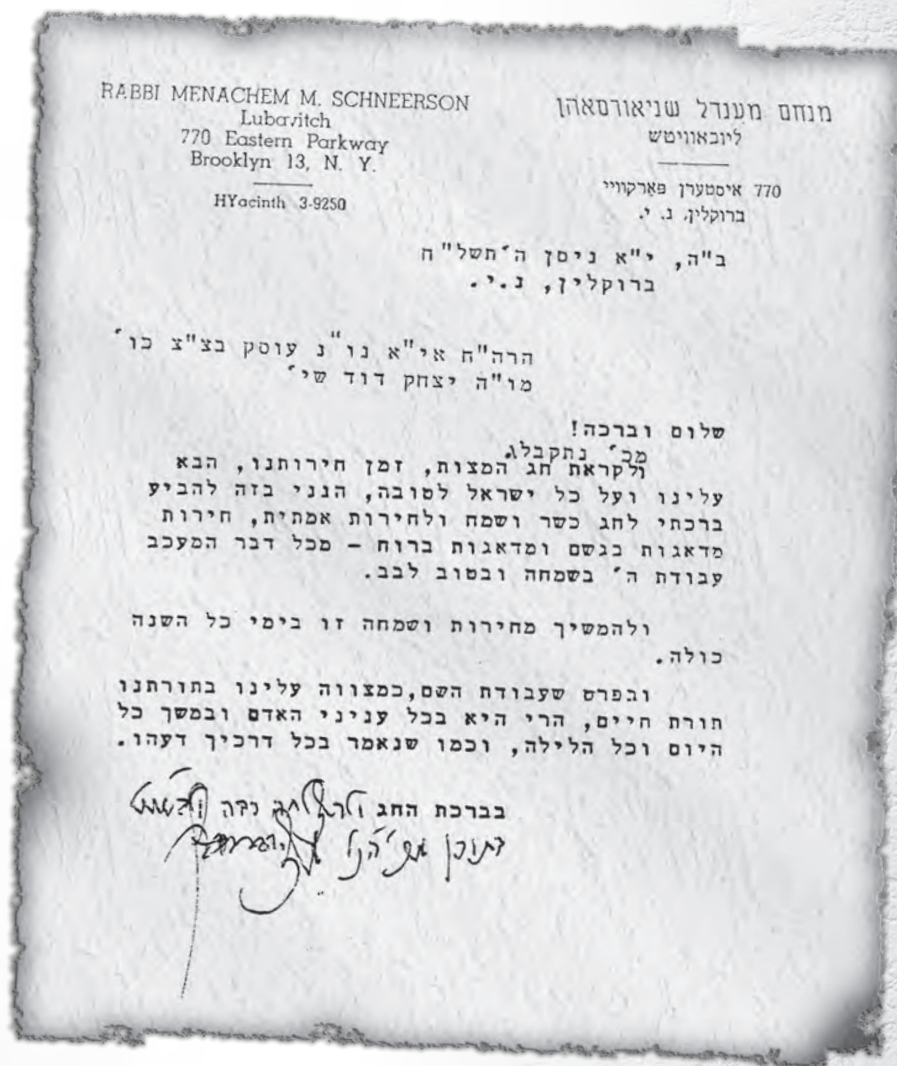
❧ נסיעה לרבי בתוקף ייחודי ❧

לקראת י"א ניסן, יצאה קבוצת התלמידים כמתוכנן בכדי לשהות במשך החג בחצרו של הרבי. בהגיע התאריך המיועד, עלו התלמידים השלוחים על המטוס בדרכם לארה"ב, המטוס המריא ועמו גם הלכו ונסקו אל-על התרגשותם הגדולה של התלמידים בתחושה מרוממת כי אין זו עבורם נסיעה רגילה כלל וכלל, הם נוסעים עתה כ'מוזמנים' של הרבי אישית, נסיעה כזו יש לה תוקף אחר לגמרי מאשר כל נסיעות התלמידים האחרים שבאים לקבוצה אל הרבי!...

תחושה נפלאה זו גם באה לידי ביטוי, כאשר בפועל ההתייחסות אליהם היתה כאל אורחים קרואים של הרבי אישית. התייחסות מיוחדת זו ליוותה אותם כל משך ימי שהותם ב-770. וזכו בה לקירובים מיוחדים. מהמזכירות שלחו רכב לקבל אותם בשדה התעופה, עם בואם כבר היו מוכנים חדרים בפנימייה (ב-1418 פרזידנט) לקליטתם (דבר לא כל-כך רגיל שם...), ומזכירו של הרבי - הרב חודוקוב מסר להם את הוראת הרבי לזכור שאין הם יוצאים אף לרגע אחד מתחת מרותה של הנהלת תומכי-תמימים, ועליהם לשמור את הסדרים כאן ולנצל את הזמן במילואו כראוי, ובשעות הפנאי לעסוק במבצעים, כפי הוראות ההנהלה.

בכלל, לא היו אז רבים כל-כך הנוסעים ל-770, וביהזמנה עם מימון המזכירות, כך שהתייחסו אליהם באופן מיוחד גם המשפיעים שם, הרה"ח ר' יואל כהן, הרה"ח ר' שלמה זרחי ועוד. הם התוועדו עמם שוב ושוב ותבעו שלא יחזיקו טובה לעצמם ויתמסרו לגמרי בלב ונפש לרבי.

"בברכת החג ולהצלחה רבה ולבשו"ט בתוכן מכל' הנ"ל"

🌸 הודעה מפתיעה בשם הרבי 🌸

זה היה בשנת תשל"ח, לאחר שמחת-תורה הידוע. הרבי התפלל אז ב'זאל' למעלה, ולא כולם זכו להיכנס פנימה. התלמידים-השלוחים ממגדל-העמק היו בין המאושרים שזכו ונכנסו. בליל חג-הפסח היתה הפעם הראשונה (מאז שמחת-תורה) שהרבי ירד להתפלל ב'זאל' למטה, ובאחרון-של-פסח היתה ההתוועדות הראשונה בלי מיקרופון (התוועדות של שבת-מברכים וכדו' התקיימו במוצאי שבתות).

היו אז כמה התוועדות מיוחדות של הרבי, וכמה מהתלמידים קיבלו גם תשובות לשאלותיהם באותן התוועדות, בצורה שהרגישו שהרבי ממש מדבר אליהם. אמרו שהיה זה כעין 'פיצוי' על שלא היתה להם 'יחידות' פרטית בצורה המקובלת עד אז (וכפי שכתב הרבי למישהו שביקש 'יחידות' כפשוטה: "בטח ינהג כמנהג אנ"ש בזמן האחרון שנכנסים ליחידות בעת ההתוועדות").

עד אז התקיימה ה'יחידות' הרשמית כאשר הרבי יושב בפתח חדרו הקדוש, לוקח מכל אחד את הפתק, נותן דולר בידו ואומר "שליחות מצווה ובשורות טובות".

והנה עתה, לרגל בואם של התלמידים-השלוחים ממגדל-העמק אל הרבי, אירע דבר בלתי צפוי. עם תום הזמן הקצוב להם, לפני שובם לארץ הקודש, נתבשרו בהפתעה (על-ידי המזכירות) בשם הרבי שתהיה להם 'יחידות' מיוחדת.

לא ניתן לתאר במילים את ההתרגשות הגדולה שאחזה בקרב קבוצת התלמידים השלוחים ממגדל העמק לקראת המאורע הנדיר והמיוחד שהם עומדים לזכות בה באופן אישי ברגעים הקרובים.

🌸 'יחידות' נדירה ומיוחדת 🌸

לאחר תפילת מנחה נכנסו התלמידים השלוחים בחרדת קודש ל'גן-עדן התחתון' וזכו להשתתף ביחידות כללית שנועדה במיוחד עבורם.

במהלך היחידות הגדיר להם הרבי באופן בהיר ביותר את תפקיד שליחותם ונתן להם הוראות ברורות בנושא זה (הדברים נדפסו בליקוטי-שיחות, כרך יד, עמ' 8-337): שכל אחד מאתם יפעל עם אחד או שניים מתלמידי הישיבה - "א סניף פון תומכי-תמימים" - ועם אנשי העיר, והעיקר להיות דוגמא חיה בלימוד נגלה וחסידות ובהנהגה חסידותית.

כמו כן נתן להם הרבי שליחות פרטית: לנסוע לכותל המערבי עם הרב גרוסמן וכו', ושם לחזור עניינים בנגלה ובחסידות, נקודות ממה ששמעו כאן. לערוך התוועדות במגדל-העמק, וגם שם לחזור נקודות כנ"ל, ולכתוב ולדווח על הכול בפרטיות. ושזה יהיה הכנה להוציא את כל ארץ-ישראל מכל המצרים וגבולים בגאולה האמיתית והשלימה.

ה'יחידות' התקיימה ביום א' פר' אמור אדר"ח אייר תשל"ח.

דא"ח והוראות מיוחדות

בקטעים הבאים מופיעים לפנינו פרטי מהלך היחידות' במלואה, וכל דברי הרבי שאמר לתלמידים השלוחים הנוסעים לשיבת מגדל אור במגדל העמק.

פתח הרבי ואמר:

דער אויבערשטער זאל און מצליח זיין יעדערן פון אייך, און אייך אלעמען צוזאמען, און אויספירן די שליחות אויף מגדל זיין די ישיבה פון מגדל העמק (סניף פון תומכי תמימים), אין אן אופן פון להגדיל תורה ולהאדירה בכמות ובאיכות.

דורך אליין מוסיף זיין אין התמדה ושקידה אין אייער לימוד, סיי אין נגלה און סיי אין חסידות, און אין הנהגה חסידותית.

און אויך אויפטאן אין אנדערע תלמידים און אין אנשי העיר אז זיי זאלן זיך אויך אזוי פירן.

והמשיך הרבי בדבריו:

(ב) צו מקשר זיין דאס אויך מיט כל השנה כולה - געבן אן עניין כללי (דכל השנה).

וכאן העניק הרבי לכל אחד ואחד מהם ליקוטי שיחות ובו מכתבים הכלליים לחג הפסח של אותה שנה תשל"ח.

אחר כך נתן לראש הקבוצה של הבחורים עוד כרך נוסף של ליקוטי שיחות כנ"ל ובקבוק משקה, והורה לו שבעת שיחזרו למגדל העמק ימסור אותם לרב גרוסמן, ואמר הרבי:

איבערגעבן דאס בשם כולכם להרב גרוסמן שיחיה. מסתמא (כנ"ל) וועט ער מיט אייך פארן צום כותל המערבי.

און אויך אפגעבן אים דעם בקבוק משקה ער זאל מאכן דארט א חסידישן פארבריינגען, אין מגדל העמק אין ישיבה, און איינלאדן דארט אויך די מענטשן פון שטאט, און דארטן וועט איר איבער'חזר'ן נקודות פון די עניינים וואס עס האט זיך דא גערעדט.

און דער עיקר

די אלע עניינים זאלן זיין מיט א פנימיות און מיט א חיות, ביז אין אן אופן פון הולך ומוסיף ואור.

פארט געזונטערהייט, און מ'זאל הערן פון אייך בשורות טובות.

אחר כך אמר הרבי להבא-כח הנ"ל:

מסתמא וועסטו שרייבן א דו"ח ווי ס'איז געווען דער פארן, דער קומען, און דער מילוי פון דער שליחות פרטית אין דער שליחות כללית.

און גיין (כנ"ל - כל אחד ואחד וכולכם ביחד) - מחיל אל חיל.

מאחר יותר, כשהגעה השיחה על ידי הרבי בעצמו, כשהגיע לקטע שאמר: "ובהנהגה הראויה תגאלו חלק מארץ ישראל, ותעמידוהו למעלה ממיצרים וגבולים, ותהיה זאת התחלה טובה, להוציא את ארץ ישראל כולה ממיצרים וגבולים" ציין הרבי בהערה על המילים האחרונות את דברי הזוהר הקדוש: "יתגלי מלכא משיחא בארעא דגליל".

🌸 חזרה לשיבה בכוחות מחודשים 🌸

לאחר שבת-מברכים אייר, חזרו התלמידים-השלוחים דמגדל-העמק ארצה, כשדברי הרבי עדיין מהדהדים באוזניהם, וכשהמילים "יתגלי מלכא משיחא בארעא דגליל" הופכות להיות דם התמצית של מטרת השליחות. אם למישהו מהם היה עד עתה שמץ של ספק בקשר לשליחותו, הרי שעתה היה הכל ברור בתכלית. במשנה מרץ וביתר עוז שבו השלוחים לעבודתם, כשהם מהוים "נרות להאיר" לשאר התלמידים וליושבי העיר כולה.

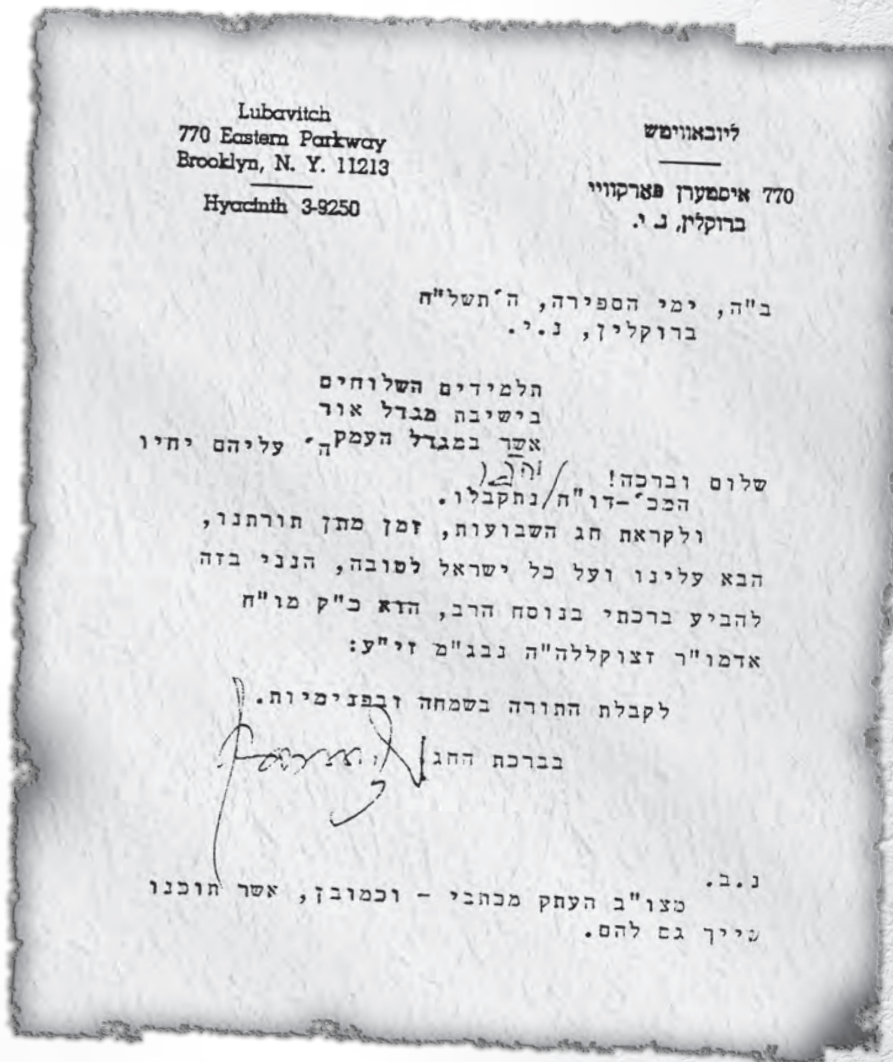
עם שובם לארץ, הזדרזו התלמידים לבצע בפועל את הוראות הרבי. נערכה נסיעה לירושלים אל הכותל המערבי, בראשות ראש השיבה הגאון רבי ישראל גרוסמן יחד עם הרב יצחק דוד גרוסמן, שם חזרו על עניינים בנגלה ובחסידות, פדו את השטר שקיבלו מהרבי ונתנו לצדקה.

בנוסף ערכו התוועדות מרכזית בשיבה במגדל העמק ברוב פאר והדר, אליה הוזמנו אנשים רבים מתושבי העיר. במהלכה נשאו דברים ראש השיבה הגאון רבי ישראל גרוסמן והרב יצחק דוד גרוסמן והלהיבו את התלמידים אודות חיזוק ההתקשרות לצדיק הדור, ובנוגע לצורך להרבות בלימוד החסידות. אחר כך חזרו התלמידים השלוחים בהרחבה על נקודות של עניינים בחסידות ממה ששמעו מהרבי בשהותם בחצר קדשו.

לאחר שקיימו את הוראות הרבי במלואן, שלחו התלמידים מכתב לרבי, בו כתבו ודיווחו לו על כל הנעשה בפרטיות במילוי השליחות הפרטית והכללית של הרבי בכל מה שהורה להם.

כעבור מספר ימים מקבלים התלמידים השלוחים ב'מגדל אור' מכתב מהרבי המאשר את קבלת הדו"ח והפ"נ, ובתוספת ברכה לקראת חג השבועות לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

וזה לשון המכתב:

מכתב הרבי אל "התלמידים השלוחים בישיבת מגדל אור אשר במגדל העמק"

ב"ה, ימי הספירה, ה'תשל"ח
ברוקלין, נ.י.

תלמידים השלוחים
בישיבת מגדל אור
אשר במגדל העמק
ה' עליהם יהיו

שלום וברכה!

המכ' - דו"ח והפ"נ נתקבלו.

ולקראת חג השבועות, זמן מתן תורתנו, הבא עלינו
ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי
בנוסח הרב, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה
נבמ"ג זי"ע:

לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בברכת החג

מנחם שניאורסאהן

- פרק ז -

המינוי שחולל סערה

✧ צורך דחוף למנות משגיה ✧

התלמידים השלוחים לאחר חזרתם מהרבי לארץ, שבו בכוחות מחודשים ללימודיהם בישיבה, אלא שבחלוף ימים אחדים פרצה סערה גדולה בקרב ההנהלה המרכזית של ישיבת תומכי תמימים.

באותה עת ראה הרב גרוסמן כי מלבד מה שאביו הגאון רבי ישראל משקיע בהם מבחינה לימודית להעלות ולרומם אותם ברמת הלימודים, יש צורך דחוף למנות משגיה רוחני לישיבה שיטפל בכל הצד החינוכי של התלמידים, מפאת כן הפך עולמות כדי למצוא משגיה מקרב אנשי חב"ד שיירתם למשימה חשובה זו וישקיע בתלמידים.

ברם, כל מאמציו עלו בתוהו, למרות כל החיפושים הקדחתניים וההתרוצצויות הרבות, לא הצליח למצוא מישהו מתאים מבין חסידי חב"ד שיסכים להצפין ולנדוד עד למגדל העמק הרחוקה, שבאותם ימים נחשבה כעיירה זנוחה ונידחת הממוקמת לה אי-שם הרחק מעבר להרי החושך...

❁ משגיח חדש לישיבה ❁

בראותו כך, ובדאגה לישיבה שלא תישאר ללא משפיע ומשגיח רוחני שיטפל בענייניה הרוחניים של הישיבה ובחיזוק התלמידים בתורה וביראה, נאלץ הרב גרוסמן לחפש דמות כזו בקרב קהילות אחרות שתסכים, עד שבסופו של דבר הצליח למצוא רב חשוב בעל שיעור קומה ששימש כראש ישיבה, אשר רבנים המליצו עליו בכל פה שהוא בעל רקע חינוכי עשיר והשפעה רבה, וכי הוא אכן האישיית התורנית המתאימה והראויה לתפקיד זה. הרב גרוסמן בא עמו בדברים ולאחר מסכת שכנועים הסכים הלה לקבל את ההצעה לשמש כמשגיח בישיבה.

כמובן, שהרב גרוסמן הבהיר לו בצורה הברורה ביותר כי מדובר בישיבה שלומדים בה גם בחורים מישיבת חב"ד, וכל המטרה המרכזית היא להשרות בישיבה אווירה חבדי"ת, כדי שבסופו של דבר כל התלמידים של מגדל אור יעברו ללמוד בישיבה בכפר חב"ד.

הלה קיבל את הדברים ברוח טובה, ואף הודיע כי חלילה אין לו שום התנגדות לחסידות חב"ד. ואדרבה, דבר זה מקובל על דעתו ואין שום מקום לדאגה, הישיבה תחת השפעתו תמשיך להתנהל במתכונת חסידית ברוח חב"ד, כולל הסדרים של לימוד החסידות וכל אורחות ומנהגי חב"ד.

❁ התנגדות ההנהלה המרכזית ❁

הדבר נודע להנהלה המרכזית של ישיבת תומכי תמימים, ועורר בקרבם סערת רוחות עזה, ראשיה נזעקו על הדבר, והביעו התנגדות נחרצת שבישיבה ישמש משגיח שאינו מקרב חסידי חב"ד. לאוזנם גם הגיע רינונים ושמעות כי אותו משגיח פועל להחליש את רוח של התלמידים שלהם בישיבה בענייני חסידות ומכשיל את כל הרעיון שהתלמידים השלוחים יחדירו בתלמידי הישיבה את רוח החסידות.

מפאת כן הזדרזו לשלוח אל הישיבה למגדל העמק את הרב אפרים וולף כדי לעמוד מקרוב על הדבר ולראות עד היכן הגיעו מידת ה'נזקים' שכבר התחוללו בעקבות השינויים בישיבה.

לאחר ביקורו בישיבה, הזדרז הרב אפרים וולף לשלוח מכתב לרבי ולעדכן אותו על הבעיה שהתעוררה בישיבה, הוא מוסיף ומציין כי הרב גרוסמן מצדו מביע נכונות כנה למנות משגיח לישיבה מקרב חסידי חב"ד, אך אין בהם מי שמוכן להירתם למשימה, לפיכך מבקש הרב וולף במכתבו לרבי שיתערב בדבר ואם ימצא לנכון לפני כ"ק אדמו"ר לדרבן את האברכים החב"דיים להסכים לצאת למגדל העמק ולהיחלץ למשימה חשובה זו לשמש כמשגיח בישיבה ולפעול בקרב התלמידים.

וכך הוא כותב לרבי במכתבו:

ב"ה. כ"ד אייר תשל"ח
כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביום ב' השבוע ביקרתי בישיבה במגדל העמק, לאחר ששמענו שקיבלו לשם ראש ישיבה ליטאי שהביא אתו 3 אברכים מכולל ליטאי בכפר חסידים שילמדו במקום, וכתוצאה מכך שינו הזמנים בסדרי חסידות וכו'. דיברתי שם עם ראש הישיבה עצמו וההתרשמות שלי היתה שהוא כשלעצמו לא יפריע לסדרים ולרוח החסידות שהתלמידים שלנו מכניסים בישיבה, אבל עיקר הבעיה היא הם האברכים שהביא אתו שהם יכולים להחליש הרוח של התלמידים שלנו בישיבה בענייני חסידות וכו'.

לאחר ביקורי הנ"ל הגענו למסקנה שבכדי להחזיק ולהמשיך רוח החסידות בישיבה צריך למצוא אברך מאנ"ש שיוכל ללמוד חסידות עם התלמידים, כי התלמידים שלנו לבד אינם מספיקים לכך. מר' יצחק דוד שי' גרוסמן ראיתי נכונות לקבל אברך משלנו למטרה זו וגם משגיח מאנ"ש, והוא מוכן גם לקבל אברכי כולל שלנו שילמדו במגדל העמק ולשלם להם כספים גדולים. במקום ישנם גם

בנינים מפוארים של הישיבה, וכן עומדים גם דירות ריקות לאברכים.

בהמשך להנ"ל התקיימה היום בכפר חב"ד אסיפה, ולהלן דו"ח מהאסיפה.

השתתפו: הרב ישראל גרוסמן, ר' מנחם מענדל פוטרפס, ר' מאיר צבי גרוזמן, ר' זליג פלדמן, ר' משה לנדא, ר' אליהו לנדא, ר' יעקב כץ...

סוכם: ביום ג' הבא יסעו בעז"ה הרב מאיר צבי גרוזמן עם הרב ישראל גרוסמן למגדל העמק ושם יסכמו הפרטים.

הנסיעה של הנ"ל ביום ג' הבא לישיבה במגדל העמק היא בכדי לחזק רוח התלמידים שלנו וגם לפעול על אברכים שלנו שיבואו לשם, ואברכים מתאימים שיוכלו להשפיע מרוחם בישיבה, ואז יוכלו לוותר באם ישנו צורך, על האברכים מכפר חסידים.

כמובן שצריך למצוא גם כן, אולי מאברכי צפת, משגיח מתאים בישיבה.

בדעתנו לנסוע לצפת על מנת להשפיע על האברכים שם שיוסימו לפעול גם בישיבה במגדל העמק כנ"ל.

והננו בזה בבקשה שאם יימצא לנכון לפני כ"ק אדמו"ר שליט"א שיהיה לכל הפחות איזה רמז לאברכים בצפת או גם במקומות אחרים להיענות לעניין זה...

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 242).

עובדות כהווייתן במכתב ראש הישיבה

באותו יום יצא מכתב נוסף אל הרבי מאת ראש הישיבה הגאון רבי ישראל גרוסמן, שבעקבות כל חרושת השמועות שהילכו באותה עת, הזדרז לשלוח אל הרבי מכתב ארוך ומפורט, בו הוא מגולל את כל הפרשה מתחילתה, ומונה אחת לאחת את כל פרטי השתלשלות הדברים, תוך שהוא מפריך בצורה נחרצת את כל הטענות והרינונים שיצאו כאילו בעקבות השינויים שהתחוללו בישיבה נוצרה בה עתה אווירה המנוגדת לחב"ד.

וכך כותב ראש הישיבה הגאון רבי ישראל גרוסמן במכתבו אל הרבי:

ב"ה. יום ה' כ"ד אייר תשל"ח

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לא נהיגא גבן דזעירא שאיל בשלום רבן של כל בני הגולה. מצאתי חובה בנפשי להעלות על הכתב רחשי לבבי המפעמים בקרבי בנוגע לישיבה במגדל העמק, ואתחיל לפי הסדר.

האמת ניתן להאמר, שבעת שהצעתי שתבוא קבוצת תלמידים תמימים מהישיבה דכפר חב"ד לישיבה במגדל העמק, היה פי ולבי שווין, והמטרה הנכספת שבתקופה מסויימת כשבת אחים גם יחד, התלמידים התמימים יחד עם התלמידים מאחינו הספרדים שכמעט כולם בבחינת הוצאת יקר מזולל, ואחרי עמל של שש שנים הגיעו לדרגה חשובה בלימוד התורה ויראת שמים, תצליח השפעת התמימים על התלמידים הותיקים במגדל העמק, לקרב אותם לחסידות ולהתקשרות עם אנ"ש חב"ד, וביחוד ההתקשרות עם כ"ק אדמו"ר שליט"א, והם יעברו לישיבה הגדולה בכפר חב"ד.

הן מצד שהתלמידים מעדות המזרח שמרנים ושומרים על מנהג אבותיהם ומקפידים על הנוסחאות של עדות המזרח והמנהגים שלהם, ועומדים על דעתם לא לשנות ממסורה הזאת, ביחוד פועל כאן התנופה של הרב עובדיה יוסף שחישל ועודד את מהותם הספרדית בלי שיוותרו כלל וכלל...

במשך כל החורף, נו"נ בני שיחי' ואני, עם אנ"ש בכל הארץ למצוא מנהל רוחני ור"מ משגיח לישיבה, והיינו מודעים למצב, שנרויח בזה הן מבחינת ההשפעה החיובית, שכמו שיקבלו תורה מפיו בלימוד הנגלה לאט לאט יקבלו גם כן תורת החסידות ממנו, והן ממניעת השלילה, שאם לא נמצא מאנ"ש, בהכרח למנות מחוגים אחרים, ועצם הדבר שמוגדל העמק רחוק ממרכז הארץ מקשה מאוד מאוד למצוא מי שיהיה מוכן לבוא לשם, והבחירה היא קטנה ביותר.

אני אמרתי לבני שיחי' במשך השנים שמוכרחים למצוא מחסידי חב"ד שיכנסו לעבודה מתוך אידיאל, למרות כל המאמצים שאני ובני היינו מחזרים על הפתחים, ולא דחינו שום הצעה, אפילו הצעה שלפי ראות עיננו היתה רחוקה מלהיות מתאימה.

בני שיחי' אומר שהוא מקווה שברגע האחרון נשיג גדולים בתורה ויראת שמים וינהלו את הישיבה הגדולה, כי התלמידים הוותיקים התפתחו עד כדי כך שהם מבינים טוב להעריך ערך הר"מ אם הוא באמת למדן, ואומר שיעורים טובים או לא. וברגע האחרון הביא אחד הצעה שנקבל את הרב...

שיחי' ואת אביו הרב... שיחי' שיקבלו עליהם את ההשגחה והרצאות השיעורים.

לפני שסיכמנו דיברתי עמהם בארוכה שהסדרים של לימוד החסידות לא ישתנו, דהיינו שהתלמידים התמימים השלוחים ילמדו בערך ג' שעות ביום חסידות, ושאר התלמידים ילמדו חצי שעה בבוקר לפני התפילה וחצי שעה לפני מעריב. הם הבטיחו שלא ישנו שום דבר, אבל מי שלא רוצה ללמוד חסידות הם לא יכולים להבטיח שהם יכריחו אותם, אבל הם ח"ו לא ידברו נגד זה, וגם הצהירו שאין להם שום התנגדות לחב"ד.

באין ברירה אחרת גמרו עמם, כי הברירה היחידה האחרת היתה לסגור את הישיבה הגדולה. הם למעשה כן שינו הזמן, במקום זמן התפילה בשעה שבע וחצי ולמעשה התפילה החלה עשרים רגע לפני שמונה, ובגלל זמן קריאת שמע שינו שלימוד החסידות יהיה בשעה שש וחצי.

...ובודאי בלי שום ספק ספיקא שאם כ"ק אדמו"ר שליט"א יחליט על ההצעה של המשפיע שליט"א מיד נבצע ההחלטה.

ר' מאטיל לוין שיחי' נתמנה למנהל הכללי של הת"ת לבנים ובית הספר לבנות. האברך הרצל נתמנה למגיד שיעור בישיבה קטנה לחודש אלול, ובצ'אל קופצ'יק נתמנה למדריך. הרה"ג ר' מאיר גרוזמן שיחי' ביקר בישיבה ואף אמר שיעור בישיבה הגדולה בפני כל התלמידים, והוא התפעל מאוד על ההתמדה ועל היראת שמים.

המשפיע הציע שהרב מאיר גרוזמן יבוא לכמה חודשים ללמוד חסידות עם התלמידים התמימים וגם עם שאר התלמידים, והוא גם כן ידאג להשיג אנשים מתאימים בכל מערכת החינוך מאנ"ש חסידי חב"ד, ואם ירצה לומר שיעורים בנגלה, אנו הסכמנו...

עוד הפעם אני חוזר ואומר שמה שיורה לנו כ"ק אדמו"ר שליט"א כך נעשה בעזה"י.

השליחות בנוגע לכותל המערבי ולהתוועדות בישיבה נתקיימה ברוב פאר והדר. בני שיחי ואני דיברנו אל כל התלמידים שיתקשרו לכ"ק אדמו"ר שליט"א בבחינת ויאמינו בד' ובמשה עבדו. והרה"ק מרוז'ין פירש ופרעה הקריב ליבן של ישראל לאביהם שבשמים, שפרעה רצה שעם ישראל לא יהיו קרובים וקשורים לצדיק הדור למשה רבינו, אלא הקריב עם ישראל לד' בלי התקשרות, ודיברנו הרבה על לימוד החסידות.

ישראל גרוסמן

(ימי תמימים ז' עמ' 243.)

דרוש משגיח חבד"י לישיבה

בינתיים חולפים עוד מספר ימים, והנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית עושה מאמצים עילאיים למצוא לישיבה במגדל העמק משגיח רוחני מקרב חסידי חב"ד. הרב גרוסמן מצדו מבטיח שאם ימצא אחד כזה הוא יקבלו מיד לתפקיד וייתן לו את מלוא הגיבוי, ואז אותו רב ליטאי שכבר משמש כיום כמשגיח, יעזוב מעצמו ויתיר את המקום למשגיח החדש.

ברם, מהר מאוד מתברר להם כי המשימה מורכבת ומסובכת מכפי שחשבו ואיננה פשוטה כלל ועיקר. כל האנשים המתאימים מחסידי

ראש הישיבה הגאון הרב ישראל גרוסמן עם הרב אפרים וולף

חב"ד, עמם באו בדברים, אינם מגלים שום נכונות לעזוב את מקומם כדי לנדוד למגדל העמק וליטול על שכמם את התפקיד המדובר.

ישנו רק אחד מחסידי חב"ד המתגורר בקריית מלאכי שמוכן לכך, אולם הוא מעוניין לשאול תחילה את הרבי בקשר להצעה זו.

הגאון רבי ישראל גרוסמן העלה הצעה חדשה, שהנהלת ישיבת חב"ד המרכזית יבחרו מתוך אותם תלמידים השלוחים 3-4 בחורים שישמשו כמגידי שיעורים בישיבה הקטנה ואז ההשפעה החבד"ית תחל כבר מהתלמידים הצעירים, כך שבבוא היום יתאפשר לפתוח ישיבה גדולה חסידית במקום. זאת למרות העובדה כי גם כיום כבר יש להם לאותם בחורים שלוחים השפעה ניכרת על תלמידי הישיבה קטנה.

פנייה דחופה לרבי בבקשת גילוי-דעת

הנהלת ישיבת חב"ד ראו כי נקלעו למצב חסר אונים וקצרה ידם מלהושיע, על כן הם פונים בדחיפות אל הרבי לסייע להם בחיפוש אחר משגיח מתאים מאנ"ש, ולהורות להם להיכן יכולים הם לפנות כדי למצוא את האיש הנכון.

וכך הם כותבים לרבי:

ב"ה. א' סיון תשל"ח
ב"ק אדמו"ר שליט"א

אתמול היה במושרד בלוד ר' יצחק דוד שי' גרוסמן ביהוד עם הרב מאיר צבי שי' גרוזמן, והסביר שוב את העניין שקיבל את הרב... כראש ישיבה במגדל

העמק מחוסר ברירה אחרת, וברגע שנוכל להביא משגיח או ראש ישיבה מתאים מאנ"ש הוא מוכן מיד לקבלו ולתת לו את מלוא הגיבוי, ועל ידי זה ובדרך ממילא יעזוב הר'... את הישיבה שם. ר' יצחק דוד אמר גם שדיבר עם כמה וכמה אנרכים בירושלים והציע להם לקבל ההשגחה בישיבה במגדל העמק אבל לא מצא שהאנשים המתאימים יסכימו לכך. דיברנו עם ר' לייב שי' קפלן אם יוכל למצוא אברך מתאים בצפת לתפקיד הנ"ל וכן הציעו התפקיד לר'... שי' מנחלת הר חב"ד ואמר שמוכן לשאול על כך את כ"ק אדמו"ר שליט"א.

במדה ולא יצליחו לקבל משגיח מתאים מאנ"ש, מציע הרב ישראל שי' גרוסמן שמבין התלמידים השלוחים הנמצאים במגדל העמק יקחו 3-4 תלמידים שיהיו ר"מים בישיבה הקטנה, ובמשך הזמן בעבודה שמלמטה למעלה יוכלו לבנות ישיבה חסידית במקום. אבל מצד שני ברור גם שהתלמידים המבוגרים שנמצאים כיום בישיבה גדולה שם יש להם גם השפעה על התלמידים הצעירים, אבל בלית ברירה יצטרכו לעשות צעד זה.

היות ואנו רואים את העניין הנ"ל, שחסר אדם מתאים מאנ"ש לישיבה במגדל העמק, נבקש אם יוכל להיות גילוי דעת מכ"ק אדמו"ר שליט"א לאיפה לפנות בעניין זה, אם לחפש בארץ הקודש או בארה"ב וכדו'.

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 246).

תהיה תמידית אז יהיה הדבר מועיל, אבל באם יסע רק פעם או פעמיים אינני רואה בזה תועלת.

ר' מנחם מענדל פוטערפאס הציע שאחת לשבועיים יסע אחד מצוות הישיבה בכפר חב"ד להתוועד עם התלמידים במגדל העמק. אמרתי לו שהצעה זו היא נכונה באם גם ר'... יהיה במקום, כי הוא הרי יטפל בעיקר בצד הנגלה שבישיבה וצריך תוספת מיוחדת להוסיף ברוח החסידות.

לשבת הקרובה יבואו לישיבה בכפר חב"ד 18 תלמידים מהישיבה במגדל העמק.

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 248)

כעבור יומיים מתקבלת תשובה ממזכירות הרבי, כי הרבי נתן הסכמה להצעה שהרב גרוזמן ייסע למשך תקופה לישיבה במגדל העמק למסור בה שיעורים.

הרב וולף מזדרז להודיע לרבי כי התשובה אכן התקבלה:

ב"ה. י"ח סיון תשל"ח
כ"ק אדמו"ר שליט"א

ר' מאיר צבי שי' גרוזמן היה אצלי ואמר שהתקשרו עם ר' בנימין שי' קליין על דבר מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א בעניין הישיבה במגדל העמק, והבין שיש הסכמה מכ"ק אדמו"ר שליט"א שהוא יסע לתקופה להיות בישיבה במגדל העמק.

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 249)

חולפים מספר ימים, ותלמידי הישיבה גדולה של מגדל אור נשלחים לעשות את השבת בישיבה בכפר חב"ד, על מנת שהנהלת הישיבה שם תתרשם מהם לקראת הרישום שלהם לישיבה בכפר חב"ד לשנת הלימודים הבאה.

ראש הישיבה הגאון הרב ישראל גרוסמן עם המשפיע הרב מנדל פוטרפאס

בנוסף, הרב גרוזמן מתעתד לנסוע בימים הקרובים למגדל העמק, והנהלת ישיבת חב"ד תולים בזה תקוות רבות שכאשר יהיה נוכח במקום, יוכל בשלב כלשהו למצוא פתרון כיצד להשיג לישיבה משגיח רוחני מקרב חסידי חב"ד.

על כך מדווח הרב וולף לרבי:

ב"ה. כ"ב סיון תשל"ח
כ"ק אדמו"ר שליט"א

בעניין ביקורם של התלמידים מהישיבה במגדל העמק בשבת האחרונה בכפר חב"ד, שהיה ב"ה התרשמות טובה לפי"ע, התלמידים ממגדל העמק עשו מניין לתפילת שחרית בשעה 8 בבוקר.

על דבר נסיעתו של ר' מאיר צבי גרוזמן בימים הקרובים למגדל העמק, ואולי כשיהיה במקום יוכל למצוא פתרון לכח אדם ששם.

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 250.)

פיטורי המשגיח

חודש אחר כך, מבשר הרב וולף לרבי את הידיעה המשמחת שהתקבלה אצלו, שהרב גרוסמן עומד לפטר את הרב הליטאי מתפקיד המשגיח בישיבה, זאת למרות שעדיין לא נמצא מישהו אחר שימלא במקומו את התפקיד.

וכך הוא כותב לרבי:

ב"ה. כ"א תמוז תשל"ח

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מור' משה שי' לנדא שמעתי שר' יצחק דוד שי'
גרוסמן עומד לפטר את הר'... שי' מתפקיד הראש
ישיבה בישיבה במגדל העמק.

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 256)

פעילות התלמידים השלוחים

כפי התוכנית שנטוותה מראש, בתום השנה נשלחו תלמידי הישיבה גדולה "מגדל אור" ללמוד בישיבה בכפר חב"ד, ואילו בישיבה במגדל העמק העניינים הסתדרו, כאשר היא אכן מתחילה להתנהל כשיבת תומכי-תמימים לכל דבר, והתלמידים השלוחים נשארים וממשיכים ללמוד שם כדי להשפיע על קבוצת התלמידים החדשה שעלו מן הישיבה קטנה ללמוד בישיבה הגדולה.

שנת הלימודים החדשה נפתחת בהצלחה מרובה. הגאון רבי ישראל גרוסמן כדאשתקד שוהה בה בימות השבוע ארבעה-חמישה ימים ומידי יום מוסר בה שיעורים עמוקים ונפלאים, כאשר אחת לשבוע הוא נוסע לישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד למסור בה שיעור כללי ולקראת השבת הוא שב לביתו בירושלים.

במקביל ללימודיהם בישיבה, קיימו הבחורים השלוחים רשת מסועפת של פעילויות ברוכות. מפעם לפעם עורכים ביקורי בית במקום, תוך שהם משוחחים עם בעלי הבית בכל מה שקשור לחינוך ילדיהם על טהרת הקודש, לכשרות המטבח ועוד. ואכן כתוצאה מביקורים אלו נקבעו מזוזות בבתי רבים, נשים ובנות החלו בהדלקת נרות שבת מדי ערב שבת וחג, גברים בהנחת תפילין, ועוד כהנה רבות.

הודות למאמצייהם המרובים של ה"ועד להפצת שיחות בלשון-הקודש" במגדל העמק, גדלה תפוצת השיחות, הרעיון התקבל בהתלהבות רבה בקרב רבים מחסידי חב"ד, ובעיקר אצל אלו המתעניינים בשיחותיו של הרבי ששפת האידיש לא היתה נהירה להם.

הדבר נמשך עד שבשלב מאוחר יותר התחילו העניינים בניו-יורק להתמסד והשיחות החלו להופיע בקביעות ובמהירות.

את הישיבה הגדולה במגדל העמק. התקשרתי על דבר זה אל ר' יצחק דוד שי' גרוסמן ואמר לי שלמעשה אין בדעתו לסגור הישיבה הגדולה, יש לו איזו התנגדות מאנשים הספרדים במקום מהקשר של הישיבה אל חב"ד שחוששים קצת מזה, אבל מטרתו היא שהתלמידים בישיבה קטנה ידעו שהמשך הטבעי שלהם הוא לישיבה חב"דית.

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 292).

🌀 הכרזה נחושה ללא חת 🌀

ימים אחדים אחר כך, בעקבות כל ההתנגדויות שקמו והתעוררו, נקט הרב גרוסמן בצעד חריף. הוא קרא לאסיפה את כל הצוות החינוכי בישיבה, והודיע להם ברורות ונחרצות, כי בדעתו להודיע חד-משמעית שהישיבה הגדולה היא בפירוש ישיבת חב"ד, וככל הנראה אף תיקרא בקרוב בשם "תומכי תמימים". הוא מטיל עליהם להודיע לתלמידים בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, שכל מי שאינו מעוניין בגין כך להמשיך את לימודיו בישיבה, הוא מוזמן כבר עתה לעזוב ולחפש לו מקום לימודים אחר.

בצעד שנקט הרב גרוסמן הוא לקח על עצמו סיכון מסוים, בידעו היטב כי בעקבות הכרזה גורלית זו, אזי תלמידי הישיבה הקטנה שהסתייגו מחסידות חב"ד לא ייאותו לעבור ללמוד בישיבה הגדולה בשנה הבאה. אולם כפי שקיבל על עצמו נאמנה בפתיחת הישיבה הגדולה את הוראת הרבי שהתנה את הסכמתו לכך בתנאי שהוא יבטיח בתוקף שלא יתרשם מהלחץ שיכול להתעורר (מהמנגדים דחב"ד), על כן עתה הוא עמד נחוש בדעתו ולא נבהל ולא חת מכל מה שעלול להתרחש, הגם שמדובר בחשש רציני שהישיבה הגדולה עשויה להיסגר בשנה הבאה.

☞ המהלך בעיני ההנהלה המרכזית ☞

אולם גם לאחר שהרב גרוסמן ביצע מהלך זה, לא ראו הנהלת ישיבת תומכי תמימים את הדבר בעין יפה, הם העלו טענות כי היה עליו יחד עם כל צוות החינוך בישיבה להודיע על כך לרבי מראש בטרם עשותו צעד מכריע שכזה. הרב מנחם מנדל פוטרפס מצדו העלה טענה שהיה על הרב גרוסמן לפעול בצורה נוחה ונעימה עם אותם התלמידים בדרך של קירוב ולא בתקיפות.

הרב אפרים וולף ממחר לעדכן את הרבי בכל הפרטים:

ב"ה. כ"א שבט תשל"ט

כ"ק אדמו"ר שליט"א

לאחרונה קרא ר' יצחק דוד גרוסמן לאסיפת צוות עובדים ואמר שבדעתו לקראת זמן הלימודים הבא או לקראת זמן החורף להודיע באופן ברור שהישיבה גדולה היא של חב"ד, ואולי גם לקראתה בשם תומכי תמימים, ולהודיע לתלמידים שמי שאינו מעוניין להמשיך באופן כזה בישיבה יוכל לעזוב, וזאת למרות שעל ידי צעד שכזה לא תעבור הכיתה הגדולה של הישיבה קטנה לישיבה גדולה, כי אצלם ההתנגדות לחסידות חזקה.

אמרתי לר' יצחק גורביץ שהשאלה בכהנ"ל היא עקרונית, והיו צריכים כל צוות העובדים בישיבה ביחד עם ר' יצחק דוד גרוסמן לכתוב כל הפרטים מהנעשה בישיבה והאופן שבדעתם לפעול, ולכתוב כל זאת אל כ"ק אדמו"ר שליט"א.

לאחר מכן דיברתי על דבר כהנ"ל עם ר' יצחק דוד גרוסמן וגם הצעתי לו לכתוב אל כ"ק אדמו"ר שליט"א יחד עם כל צוות הר"מים שלנו, ואמר שהוא מבין זאת.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N.Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ערב ש"ק י"א אדר ה'תשל"ט
פ' זכור את אשר עשה לך עמלק.
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה יצחק דוד שי'

שלום וברכה'

אמרי

מאשר הנני קבלת ככ' אמרי
ויה"ר שבקרוב כמש יקויים היעוד בקריאת התורה דיני הפורים הבע"ל: מחה
אמחה את זכר עמלק מהחית השמים ויהי' השם שלם והכסא שלם,
ועוד קודם לזה יקויים בכאו"א מבנ"י: תמחה אז זכר עמלק מהחית השמים יא'
תשכה - בקריאת ש"ק זה.
כולל ג"כ ענינו בעבודה האדם לקונו כמבואר בספרי כוסר וחסידות בככה
אופנים, ומהם אשר

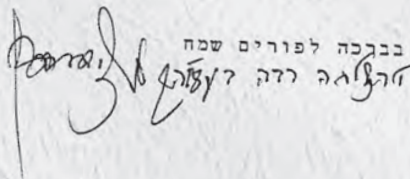
ידע את רבוננו בשכלו - הכמה ובינה שבנפשו. אשר היא "חלק שם הוי" ב"ה".
וחו"ב שלה "מרומזים באותיות יו"ד ה"א (שבשם)"

ויעבדו "באמת בעסק התורה והמצות - הן אותיות וא"ו ה"א (שבשם)"
ויהי' בעבודת האדם - השם שלם והכסא (מלכות דהשם) שלם, כי ע"י המחשבה
דבור ומעשה שלו ממליכו בעולם.

ובאתערותא דלתתא (תמחה) - אתערותא דלעילא (מחה אמחה),
וכנרמז כ"ז בדברי חכמים במשנתם ריש מס' מגילה: מגילה נקראת בי"א כו'
בס"ו לא פחות ולא יותר.

וידוע הפירוש: מגילה נקראת ע"ד "קורא בתורה - שקורא להקב"ה ע"י התורה"
בי"א - אותיות ו"ה שבשם, בס"ו - אותיות י-ה שבשם
[בי"ב בי"ג בי"ד - ביחד עם י"א ט"ו - סה"כ כמנין אדנ-י, אדנות, כסא
שלם].

ובלשון הכתוב: אזכרה מקדם פלאך שנצטוו אז ע"י משה גואל ראשון למנות להם
מלך (ואח"כ) מלחמת עמלק (ואח"כ) בנין בית המקדש
כן תהי' לנו: שיעמוד ויבוא סלך המשיח וילחם מלחמות ה' וינצח ויבנה
המקדש במקומו ויקבץ נדחי ישראל -
במהרה בימינו ממש.

בברכה לפורים שמח
זרעיה רדה זצ"ל

"בברכה לפורים שמח ולהצלחה רבה בעבודת הקודש"

ואילו הם עדיין שוהים כאן וכבר עומדים להשלים שנתיים בשליחותם בישיבה במגדל העמק, כשלא ברור להם מתי יזכו גם הם לנסוע ל'קבוצה', אי לכך פנו התלמידים-השלוחים אל הרב גרוסמן בדרישה "למה ניגרע?", הם אינם רוצים להיות שונים מכל חבריהם ואף הם חפצים לנסוע לשנת 'קבוצה' אל הרבי.

הרב גרוסמן שמע את טענתם המוצדקת, בלבו היה עימהם, אך מאידך חשש לשלומה של הישיבה שתתרוקן עם נסיעת התלמידים-השלוחים ממנה. כאשר באותה עת לא היה ברור מאין יבואו תלמידים חדשים למגדל-העמק. הוא העלה הצעה של פתרון שאותם תלמידים ייסעו אל הרבי לחודש תשרי ואחר כך יחזרו למגדל העמק.

על כל ההתרחשויות הללו מדווח הרב וולף במכתב לרבי:

ב"ה. כ"ב אדר תשל"ט
כ"ק אדמו"ר שליט"א

בשבת היה בלוד ר' יצחק דוד שי' גרוסמן ודיברתי איתו על דבר מצב הישיבה במגדל העמק, ואמר לי שהוחלט אצלו שהישיבה גדולה תהיה תומכי תמימים וברוח חב"ד, אבל הר"מ"ם המקומיים הם נגד זה ומשפיעים על התלמידים בישיבה קטנה שיעברו לישיבות אחרות, וממילא יש לו בעיה שצריך לקבל תלמידים מאיתנו. הצעתי לו לקבל למגדל העמק את תלמידי המתיבתא מלוד ואולי גם כמה תלמידים מהחריפתא (וממילא יהיה על ידי זה גם פתרון מתאים לתלמידי המתיבתא), ושיזמין לשבת הקרובה את תלמידי המתיבתא לישיבה במגדל העמק, ושכמקום יקרב אותם אותם וילהיבם להתקבל לישיבה.

בעניין התלמידים השלוחים מכפר חב"ד למגדל העמק, אמר ר' יצחק דוד גרוסמן שהם רוצים

ב"ה, י"א ניסן ה' תשל"ט
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצרכי ציבור וכו' [כאן מוחק
הרבי את המילה: "וכו" ותחת זאת מוסיף בכתב יד: "רב
פעלים וכו'"]

שלום וברכה!

המכתב מאז נתקבל [כאן מוחק הרבי את המילה: "מאז"
ותחת זאת משנה ומוסיף בכתב יד: "המכתב מזו והפ"נ
נתקבל ות"ח"].

ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל
כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג
כשר ושמה ולחירות אמתית, חירות מודאגות
בגשם ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב עבודת
ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו
תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג [וכאן מוסיף הרבי בכתב ידו:] "ולהצלחה
רבה בתומכי תמימים דמוגדל העמק ובכלל בעבודת
הקודש".

מנחם שניאורסאהן

אצ"ל יצוק יהי הקנין קנין עיפי עיפי יצ"ל. יצ"ל יהי הקנין קנין עיפי עיפי יצ"ל.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהו
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין נ. י.

ב"ה, י"א ניסן ה'תש"ל
 ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ ככ"א א"ט
 מו"ה יצחק דוד שי

שלום וברכה!

המכתב ומשוררתך נתקבלו.
 ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא
 עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
 ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות
 מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב
 עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
 כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו
 חורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
 היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג והחירות
 מנחם מענדל שניאורסאהו

"ולהצלחה רבה בתומכי תמימים דמגדל העמק ובכלל בעבודת הקודש"

- פרק תשיעי -

תלמידים מכפר חב"ד למגדל העמק

🌀 הצעה חדשה 🌀

מאוחר יותר, העלה הרב גרוסמן הצעה חדשה בנוגע לדרישתם של הבחורים השלוחים בישיבה לנסוע לשנת 'קבוצה' אל הרבי. הוא הציג רעיון בפני הנהלת ישיבת חב"ד, לאפשר לאותם תלמידים לבצע את מבוקשם ולנסוע ל'קבוצה', אולם כדי שהישיבה במגדל העמק לא תיפגע מחסרונם של אותם בחורים בישיבה, תשלח הישיבה בכפר חב"ד את כל תלמידי שיעור ג' בישיבה הקטנה ללמוד למשך שנה בישיבה במגדל העמק, כך שבמצב זה ימלאו התלמידים הללו את מקום קודמיהם.

ההצעה אכן הוטבה בעיני הנהלת ישיבת חב"ד. הוחלט ביניהם בשלב זה לשלוח את תלמידי שיעור ג' מהישיבה בכפר חב"ד לבוא לשבת למגדל העמק כדי לאפשר להם להתרשם מקרוב מן המקום והאווירה.

לאחר אותה שבת התקשר הרב גרוסמן אל הרב וולף להודיע לו שהביקור של התלמידים בשבת במגדל העמק עבר בצורה טובה ומוצלחת. עוד הוסיף הרב גרוסמן והודיע שמצד הנהלת ישיבת 'מגדל אורי' מוכנים לקבל את תלמידי המתבתא בלוד לישיבה הגדולה במגדל העמק.

אודות דברים אלו שולח הרב וולף עדכון לרבי:

ב"ה. ח"י אייר תשל"ט
כ"ק אדמו"ר שליט"א

אתמול התקשר אלי ר' יצחק דוד שי' גרוסמן ואמר שמצידם מוכנים לקבל את תלמידי המתבתא לשיבה במגדל העמק, אלו שמסיימים שיעור ג' בלוד. כן סיפר ר' יצחק דוד גרוסמן שבשבת האחרונה ביקרו במגדל העמק תלמידי הכיתה הגבוהה בכפר חב"ד, במסגרת ההצעה שבמקום לנסוע בקבוצה למשך שנה לשיבה בברוקלין ילמדו בשנה זו במגדל העמק, ולדבריו היה ביקורם זה מוצלח.

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 303).

🌀 החלטת אסיפת ההנהלה המרכזית 🌀

יומיים אחר כך מתכנסת הנהלת הישיבה בכפר חב"ד לאסיפה, לדון בנוגע להצעתו של הרב גרוסמן לשלוח את תלמידי הכיתה הגבוהה בישיבה קטנה בכפר חב"ד ללמוד בישיבה הגדולה במגדל העמק.

באסיפה הוחלט להודיע לתלמידים מטעם הנהלת הישיבה שהם רשאים לשאול את הרבי מה עדיף עבורם, האם להמשיך ללמוד בישיבה הגדולה בכפר חב"ד, או לעבור ללמוד בישיבה הגדולה במגדל העמק, או אולי לנסוע לשנת 'קבוצה' אל הרבי.

על החלטה זו מדווח הרב וולף במכתבו לרבי:

ב"ה. כ"ג אייר תשל"ט
כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביום ה' התקיימה אסיפת הנהלת הישיבה בכפר חב"ד בעניין ההצעה לשלוח הכיתה הגבוהה

בישיבה למגדל העמק. השתתפו: ר' יעקב כץ, ר' משה נפרסטק, ר' משה לנדא, ר' מנחם מענדל פוטרפס, ר' מאיר צבי גרוזמן, ר' זליג פלדמן ואני. אחרי דיון הועלו כמה וכמה סברות:...

סוכם למסור לתלמידים שהנהלת הישיבה מסכימה שישאלו חוות דעת ועצת כ"ק אדמו"ר שליט"א באם כדאי להם לנסוע לתקופה של שנה למגדל העמק או להמשיך לימודם בכפר חב"ד, ויעשו כהוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א (יתכן שאחדים מקבוצה זו ירצו אולי לנסוע לתקופה של שנה אל כ"ק אדמו"ר שליט"א כמקובל).

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 303).

🌀 הצעה לשינוי בנסיעות ל'קבוצה' 🌀

בשלב מאוחר יותר העלו חברי הנהלת ישיבת חב"ד הצעה חדשה, לפיה יחוללו שינוי מהותי בכל נושא נסיעת התלמידים לשנת 'קבוצה' אל הרבי כמקובל עד עתה. על פי ההצעה החדשה יחולו לקראת השנה הבאה ההסדרים הבאים: התלמידים הלומדים במגדל העמק יעברו ללמוד בישיבה בכפר חב"ד, ואילו התלמידים המסיימים לימודיהם בישיבה בכפר חב"ד, במקום לנסוע לשנת 'קבוצה' לחצר הרבי, יעברו ללמוד למשך

שנה בישיבה במגדל העמק, כשלאחריה יחזרו ללמוד שנה נוספת בישיבה בכפר חב"ד, רק לאחר מכן, כשהתלמידים הללו יהיו בגיל בוגר יותר, ייסעו אז ל'קבוצה'.

לארה"ב, כאשר גם אז תארך הנסיעה ל'קבוצה' למשך תקופה קצרה שתשתרע על פני משך תקופת ימי החגים בלבד ותו ולא.

הרב אפרים וולף מדווח לרבי על ההצעה החדשה:

ב"ה. כ"ו אייר תשל"ט

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בעניין העברת הכיתה הגבוהה מהישיבה בכפר חב"ד לישיבה במגדל העמק, הועלתה הצעה שהתלמידים שנמצאים כבר במגדל העמק שעברו לשם מכפר חב"ד יחזרו לכפר חב"ד לאחר שהכיתה הנוכחית מכפר חב"ד תעבור למגדל העמק, והמעלה לזה מנסים לקיים סדר שהתלמידים מכפר חב"ד שנוסעים בקבוצה אל כ"ק אדמו"ר שליט"א לא יסעו לתקופה של שנה, רק לאחר שהתלמידים יהיו במשך שנה במגדל העמק יחזרו לעוד משך שנה לכפר חב"ד, ולאחר מכן יסעו לתקופת החגים בלבד אל כ"ק אדמו"ר שליט"א, ואולי תהיה גם השתתפות מצד הישיבה בהוצאות הנסיעה שלהם. ואז המעלה היא שהתלמידים נוסעים כשהם מבוגרים יותר וגם לא יהיו בארצות הברית תקופה ארוכה. כנראה שבימים הקרובים נקיים ישיבת הנהלה דכפר חב"ד בעניין זה.

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 304.)

❧ הרבי מגיב בחריפות רבה ❧

לא חולפים ימים מרובים, ולפתע החלה עננה קודרת ומאיימת מתנשאת באוויר, חילוקי דעות קשים התגלעו בין הנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית לבין הנהלת ישיבת מגדל אור. בעקבות כך מרחפת

סכנת התפוצצות ונתק מוחלט בכל נושא הקשר בין ישיבת מגדל אור לחב"ד. הנהלת ישיבת חב"ד בתגובה מחליטים להפסיק מעתה לשלוח תלמידים מהישיבה בכפר חב"ד למגדל העמק, ולבטל את כל הסיכומים המוקדמים שכבר הוחלטו בעבר בעניינים אלו בין שתי ההנהלות.

אלא שעד מהרה מתקבל תוכן מכתב חריף ביותר מהרבי המיועד ישירות אל הנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית, בו הוא כותב להם מילים כדורבנות ומוכיחם בצורה נחרצת שאיננה משתמעת לשתי פנים על החלטתם התמוהה.

וכה הוא כותב להם על פתק אשר את תוכנו הוא מבקש מהמזכירות להעביר בדחיפות להנהלת תומכי תמימים בארץ:

ב"ה. א' דר"ח תמוז תשל"ט

ממזכירות לטלפן להנהלת תומכי תמימים דארץ הקודש שי' בהקדם.

שאיין יכול כאן להיכנס לפרטים (ובפרט - שזהו תפקידו הראשון של ההנהלה, שכיוון שעל פי הצעתם הסכימו מכאן ליסוד סניף תומכי תמימים במגדל העמק, וכבר פועלת משך זמן ומפורסם לרבים, פשוט שעליהם לעשות כל התלוי בהם להמשכתה ולעלייתה, וד"ל.

וכיוון שעל פי הידיעות שנתקבלו כאן צ"ל שליחת תלמידים שלוחים לשם (עליהם, כנראה, אין ידיעות ברורות מהנעשה שם - ומובנת ההבהלה ממצב כזה - ועוד ועיקר - שעד עתה אין החלטתם ברורה בכלל מה לעשות וכו' - אין ספק מוציא מידי ודאי, ובודאי ישלחו שלוחים מתאימים לדעת שתי ההנהלות, והשם יצליח.

(ימי תמימים ז' עמ' 309).

כשניסו חברי הנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית להמתיק את הגלולה המרה שהגיע אליהם בדמות מכתבו הנוקשה של הרבי, וביקשו להתנצל ולהבהיר דברים בנושא. התקבלה על כך תשובתו של הרבי על דבריהם, כי מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א בעניין התלמידים לשיבה במגדל העמק היתה אל המזכירות ולא ישירות אל הישיבה.

הרב אפרים וולף שולח למזכירות הרבי לאשר את קבלת התשובה:

ב"ה. ט' תמוז תשל"ט

כבוד הו"ח אי"א נו"נ וכו'
הרב ח.מ.א. ש"י חדקוב

שלום רב וברכה!

אחדשה"ט, הנני בזה לאשר קבלת הטלפון
מהשבוע, כדלקמן.

מוענה כ"ק אדמו"ר שליט"א בעניין התלמידים
לישיבה במגדל העמק היה אל המזכירות ולא
ישירות אל הישיבה.

בכבוד ובברכת כט"ס
אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 311).

- פרק עשירי -

תגבורת לצוות הרוחני בישיבה

🌀 צורך בהגדלת צוות הישיבה 🌀

עם התפתחותה של ישיבת "תומכי תמימים - מגדל אור" שבמגדל העמק למימדים נרחבים, הוחל לחוש הצורך להגדיל את סגל אנשי החינוך בצוות נרחב ומסודר, שיעמוד בניהול הישיבה, ויקל את המעמסה מעל שכמו של ראש הישיבה הגאון רבי ישראל גרוסמן.

באותה עת ממליץ הרב מנחם מנדל פוטרפס, לצרף אל הצוות הרוחני בישיבה שניים משלוחי הרבי לארץ הקודש, את הרה"ח הרב יצחק גולדברג כמועמד לכהן כראש הישיבה ואת הרה"ח הרב יוסף ישראל הנדל לשמש כמשגיח.

אולם הרב וולף שרק לפני זמן קצר נכווה ברותחים כבר נזהר עתה בצוננים, ובזכרו את דברי הרבי שהורה להם ברורות: "ובודאי ישלחו שלוחים מתאימים לדעת שתי ההנהלות". על כן הודיע לרב פוטרפס ברורות כי בעניין זה ההחלטה נתונה בעיקר בדעתו של הרב גרוסמן והוא זה אשר יכריע אם לקבל אותם ואם לאו.

על כך הוא מדווח לרבי:

ב"ה. י"ז תמוז תשל"ט
 כ"ק אדמו"ר שליט"א

ר' מנחם מענדל שי' פוטערפאס אמר לי שיש
 לראות להכניס להנהלת הישיבה במגדל העמק,
 את הר' גולדברג והר' הנדל. אמרתי לו שהדבר
 תלוי בעיקר בר' יצחק דוד גרוסמן ולא בנו.

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 314)

הסכמת הרב גרוסמן להצעה

הנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית באה בדברים עם הרב גרוסמן
 אודות הצעתו של הרב פוטרפס בנוגע למינוי האישים המדוברים לראש
 ישיבה ומשגיח, בנוסף גם הביאו לפניו את ההצעה למינוי שליח נוסף
 של הרבי לארץ הקודש את הרה"ח הרב יוסף יצחק הלוי גורביץ לשמש
 כר"מ בישיבה.

הרב גרוסמן נפגש באופן אישי עם שלושת האישים המומלצים -
 הרה"ח הרב יצחק גולדברג, הרה"ח הרב יוסף ישראל הנדל והרה"ח הרב
 יוסף יצחק הלוי גורביץ, ועמד מקרוב על טיבם ומהותם, הללו הותירו
 עליו רושם נפלא והוא התפעל מאוד מאישיותם הגדולה, הוא ראה בהם
 ככאלו שיתרמו מרוחם על התלמידים ובהחלט יעלו את רמתה הרוחנית
 של הישיבה בכלל ושל התלמידים בפרט. אשר על כן הודיע על הסכמתו
 לקבל אותם ולצרפם לצוות הישיבה.

לאחר שהרב גרוסמן נתן את הסכמתו לדבר, נשלחה ההצעה אל
 הרבי, והוא אישרה מיד במילים: "קדימה מגדל העמק!"

וכך לקראת שנת הלימודים הבאה של שנת תש"מ, תוגברה הישיבה
 בכוחות חינוכיים מחודשים, בצוות נרחב של שלושת השלוחים הללו.
 מאוחר יותר הגיע גם הרה"ח הרב יוסף יצחק הלוי סגל מהיישוב ברוש,
 שהתמנה לשמש כמשפיע הישיבה.

לומדים יחד עם תלמידי ישיבת תומכי תמימים שכם אחד, בשיתוף פעולה פורה.

בחודש חשוון שנת תש"מ, מתקבל בהנהלת ישיבת תומכי תמימים - מגדל אור מכתב ממזכירות הרבי, בנוגע להוראת הרבי על הגדלת כמות התלמידים, אל המכתב מצורפת השתתפותו האישית של הרבי בסכום כסף סמלי, וז"ל המכתב:

מכתב ממזכירות הרבי אל "הנהלת ישיבת תומכי תמימים - מגדל אור אשר במגדל העמק" בנוגע להוראת הרבי להרבות מספר התלמידים בישיבה

הישיבה גם שימשה כמבצר רב עוצמה לכל מבצע ממבצעי הרבי הקבועים והפתאומיים שנזקקו לכוח אדם מוגבר. ניתן היה לראות זאת בעליל, עת התקבלה הוראתו של הרבי לקראת ל"ג בעומר על מבצע "והשיב לב אבות על בנים", אותה שעה נראתה הישיבה כמפקדה מרכזית שהקיפה את האזור כולו.

פעילות נערכה גם ביישובי האזור הסמוכים. מפעם לפעם יצאו למקומות אלו אחדים מהתלמידים השלוחים, ולעתים אף באו לשם לשבת, ולעתים במבצעים מיוחדים, כפורים למשל, למשלוח מנות ומקרא מגילה, בפסח לחלוקת מצות ולעריכת סדרים, ועוד.

ניתן היה לקבוע בבטחה, כי השלוחים הפכו לחלק בלתי נפרד מנוף המקום. ואכן, הודות לפעילותם הברוכה זכו להערכה רבה מהמועצה המקומית כולל היו"ר וסגניו, ובעיקר מתושבי המקום שהוקירו והעריכו את פעולתם השוקקת למען התושבים.

אכן, הכל חשו כי לא לחינם נקראה הישיבה בשם: "תומכי תמימים - מגדל אור", באשר משמשת היא כמגדל של אור, אורה של תורת החסידות לכל הצפון.

🌀 הקבוצה השלישית 🌀

עם סיום שנת הלימודים תש"מ, ובהתקרב השנה החדשה, עמדה קבוצה זו כקודמתה לנסוע ל'קבוצה' לחצרו של הרבי, כשאת מקומם עומדת למלאות קבוצה חדשה נוספת של תלמידים מבוגרי הישיבה בכפר חב"ד. וכפי שמדווח על כך הרב וולף במכתבו לרבי:

ב"ה. ר"ח תמוז תש"מ

כ"ק אדמו"ר שליט"א

הועלתה הצעה שתושבי כפר חב"ד מתלמידי שיעור ג' שמסיימים בשנה זו הישיבה בלוד יעברו

ללמוד בישיבה במגדל העמק, במטרה שלא יהיו בקירוב מקום לביתם. מהישיבה בקרית גת גם ביקשו לקבל אצלם תלמידים אלו, אבל כפי הנראה לנו שהישיבה במגדל העמק ערוכה ומתאימה יותר שהתלמידים יעברו לשם.

אפרים וולף

(ימי תמימים ז' עמ' 366.)

ואמנם שנת הלימודים החדשה של שנת תשמ"א נפתחה בשעה טובה, כאשר אל שורת התלמידים בישיבה מצטרפת הקבוצה השלישית של התלמידים השלוחים מכפר חב"ד, המונה 14 תלמידים מובחרים.

דו"ח מפורט על כך שולח הרב וולף לרבי בחודש כסלו תשמ"א:

ב"ה. י"ז כסלו תשמ"א

כ"ק אדמו"ר שליט"א

הננו בזה להגיש דו"ח על מצב הישיבה בכפר חב"ד מתחילת זמן הלימודים ביום כ"ה מנחם אב תש"מ עד עתה.

התלמידים שלמדו אצלנו בשנה שעברה ונמצאים עתה בחצרות כ"ק אדמו"ר שליט"א הם - 38 תלמידים כ"י. התלמידים השלוחים למגדל העמק הם - 14 תלמידים כ"י. התלמידים בקרית גת, חלקם בשליחות לחזק הישיבה הם - 10 תלמידים כ"י.

סך הכל - 62 תלמידים כ"י.

אפרים וולף

(ימי תמימים ח' עמ' 55.)

- פרק אחד עשר -

לקט מכתבים בנושא הישיבה

במכתבים הבאים בהם מדווח הרב אפרים וולף לרבי על הנעשה בישיבה, ניכר כי הישיבה מתנהלת על מי מנוחות והסדרים ממשיכים להתנהל כסדרם.

לפנינו לקט נבחר מתוך כל אותם מכתבי דיווח שנשלחו לרבי מפעם לפעם:

ב"ה. ד' תמוז תשמ"א
כ"ק אדמו"ר שליט"א

ר' יצחק דוד גרוסמן טוען... דיברתי איתו בעניין העברת תלמידים לישיבה במגדל העמק, והוא טוען שישנה במקום ישיבה שעולה כל כך הרבה כספים ולומדים שם רק כ-30 בחורים.

אפרים וולף

(ימי תמימים ח' עמ' 88).

ב"ה. ה' תמוז תשמ"א
 כ"ק אדמו"ר שליט"א

אתמול התקיימה אסיפת הנהלת הישיבה בכפר
 חב"ד, בהשתתפות: ר' מנחם מענדל פוטרפס, ר'
 יעקב כץ, ר' מאיר צבי גרוזמן, ר' משה לנדא, ר'
 זלמן גופין, ר' זליג פלדמן ואני. ר' מאיר צבי גרוזמן
 מסר על דבר בקשות שקיבל מהישיבות במגדל
 העמק ובקרית גת לשלוח אליהם תלמידים מכפר
 חב"ד.

סוכם לעורר את תלמידי שיעור ג' בכפר חב"ד
 שחלקם יעברו למגדל העמק, וחלק מתלמידי
 שיעור ב' שיעברו לישיבה בקרית גת. לגבי הקבוצה
 שתחזור בעז"ה לאחר החגים מארה"ב, חלקם
 לקבל לישיבות בצפת, קרית גת ומגדל העמק,
 ולגבי הקבוצה יחשבו ביתר פירוט בתקופת החגים.

אפרים וולף

(ימי תמימים ח' עמ' 88).

ב"ה ח' תמוז תשמ"א
 כ"ק אדמו"ר שליט"א

אתמול היו אצלי האברכים הענדל וגולדברג
 ממגדל העמק.

כהצעה פרטית שלי אני רוצה להציע שהתלמידים
 המסיימים שיעור ג' בלוד יעברו למשך שנה אחת
 למגדל העמק וחלק לקרית גת, ואחרי שנה זו
 יחזרו לכפר חב"ד. המעלה שבזה שהתלמידים
 יהיו במשך עוד שנה במסגרת חזקה יותר, כאשר

יגיעו לכפר חב"ד יהיו מבוגרים יותר, ולאחר ג' שנים שיסעו לישיבה בארה"ב יהיו גם מבוגרים יותר, ועי"ז יהיה ריווח לכל הישיבות במגדל העמק, קרית גת וגם כפר חב"ד, רק מה שבשנה הראשונה להסדר זה תחסר כתה אחת מהישיבה בכפר חב"ד.

כמו"כ בדעתי להציע כהצעה פרטית שלי שאולי תלמידי הקבוצה הנוסעים לישיבה בארה"ב יסעו רק לתקופה של חצי שנה, מחודש השביעי עד אחרי חג הפסח, וכשיהיו שם תקופה קצרה יותר אולי יחייב הדבר את התלמידים שם מבחינה לימודית הנהגה וכו'.

אפרים וולף

(ימי תמימים ח' עמ' 91.)

ב"ה כ"ז כסלו תשמ"ב
כ"ק אדמו"ר שליט"א

הננו בזה להגיש דו"ח על מצב הישיבה בכפר חב"ד מתחילת זמן הלימודים בכ"ה מנ"א תשמ"א עד עתה.

תלמידים שלמדו בישיבה בשנה שעברה ונמצאים עתה בחצרות כ"ק אדמו"ר שליט"א הם: 29 תלמידים כ"י, תלמידים שנשלחו למגדל העמק הם: 9 תלמידים כ"י, תלמידים שנשלחו לקרית גת הם: 10 תלמידים כ"י, סך הכל: 48 תלמידים כ"י.

אפרים וולף

(ימי תמימים ח' עמ' 127.)

ב"ה ט"ז אייר תשמ"ב
כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביום ה' התקיימה בכפר חב"ד אסיפה בין הנהלת הישיבה בכפר חב"ד להנהלת הישיבה במגדל העמק, בהשתתפות רמ"מ פוטערפאס, ר"ז פלדמן, ר"מ נפרסטק, ר"י כ"ץ, רמ"צ גרוזמן, ר"ז גופין, ר"א וולף, ר"י הנדל ור"י גולדברג. בקשת הישיבה במגדל העמק היתה לשלוח אליהם תלמידים בגיל צעיר יותר ולתקופה של שנתיים, ולא כפי שהיה עד עתה לתקופה של שנה אחת.

אפרים וולף

(ימי תמימים ח' עמ' 139.)

ב"ה כ"ז סיון תשמ"ב
כ"ק אדמו"ר שליט"א

בענין לשלוח קבוצת תלמידים לישיבה במגדל העמק, סוכם שחלק מתלמידי שיעור ג' בלוד, המסיימים בשנה זו את הישיבה קטנה, יעברו למגדל העמק, ובעיקר תושבי כפר חב"ד שביניהם, כי עדיף שהתלמידים יהיו בריחוק מקום מביתם, וכן גם אחדים ממוסיימי שיעור ב' בלוד בשנה זו, כי הם מבוגרים בשנים.

אפרים וולף

(ימי תמימים ח' עמ' 144.)

ב"ה ז"ך תמוז תשמ"ב

כבוד הו"ה אי"א נו"נ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' הדקוב

שלום רב וברכה!

על דבר הדברים שנאמרו בעניין הישיבה במגדל העמק, לא היה זה מענה מכ"ק אדמו"ר שליט"א, כי אם פניה לתומכי תמימים. הנקודה בזה צריכה להיות שבאם התביעה היא אמיתית, צריכים לקבל זאת, ולעורר שלא יהיו עניינים מעין אלו להבא, והתיקון צריך להיות לכל אחד ואחד.

בכבוד ובברכת כט"ס

אפרים וולף

(ימי תמימים ח' עמ' 145).

ב"ה. י"ב מנ"א תשמ"ב

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביום ו' י' מנ"א התקיימה אסיפת הנהלת הישיבה, בהשתתפות: רמ"מ פוטערפאס, ר"י כ"ץ, ר"מ נפרסטק, ר"מ גרוזמן, ר"מ לנדא, רשד"ב קסלמן, ר"ז גופין ור"א וולף.

דובר על דבר בקשת הישיבה בקרית גת להעביר אליהם תלמידים מהישיבה בכפר חב"ד.

בכלל סוכם עתה לשלוח לישיבה במגדל העמק אחת מ-2 הכיתות שמסיימים עתה שיעור א' בכפר חב"ד. ולשלוח דווקא את כל הכיתה יחד,

שידיעתם היתה טובה מאוד וגם זכרו היטב גם
מה שלמדו בזמן הקודם.

אפרים וולף

(ימי תמימים ח' עמ' 188).

ב"ה. כ"ח מנחם אב תשמ"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ר' שמואל שי' שגור מסר לי שבין האברכים
שלנו בישיבה במגדל העמק ובין הרב יצחק דוד
שי' גרוסמן כתבו וחתמו את תנאי העבודה וכו'
שביניהם, וב"ה יש שלום שלווה ועבודה משותפת
באופן טוב.

אפרים וולף

(ימי תמימים ח' עמ' 194).

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ל' בחדש ניסן,
אדר"ה אייר,
ה'תש"מ. ברוקלין, נ. י.

צו אלע באטייליגטע אין דעם דינער
לטובה "ישיבת מגדל אור און אלע
אפיליאריטע מוסדות פון מגדל העמק
אין גליל"

ה' עליהם יהיו

שלום וברכה!

מיט פערגעניגען און שמחה האב איך באקומען די ידיעה און הזמנה צום
"ערשטן יערליכען דינער פון ישיבת מגדל אור און אלע אפיליאריטע מוסדות"
פון מגדל העמק אין גליל" בארצנו הקדושה תובב"א
געגרינדעט און אנגעפירט דורך הרה"ג הו"ח אי"א נו"מ עוסק בצ"צ
פעלים ר' יצחק דוד שי" גראסמאן.

געוויס איז כלל ניט נייטיג צו מבאר זיין די גרעסטע וויכטיקייט
כשר'ן הינון און הינון על סהרת הקודש בכלל און בארצנו הקדושה - בפרט,
עס איז אבער וויכטיג צו אונטערשטרייכען דעם ענין שהזמן גרמא - די
ספעציעלע צייט"צוגעפאסטקייט איצט -

אז ווען רבים קמים עלינו - אויף אידן און אידישקייט און - אויף
אונזער הייליגער לאנד -

דוקא דאמאלס זיינען אידן נאכמער מוסיף אין תורה ומצוה, וואס הם היינו
ואורך ימינו, מוסיף אומעטום,
ובפרט אין אלעס וואס איז שייך אין דעם בארצנו הקדושה, ובמיוחד - אין
הינון הכשר וקדוש דארט,
ספעציעל - אין אריינבריינגען די פארבלאנדזעטע - צוריק אין אן אמת-תורה
ומצות לעבן,

און דורכדעם אויך פארשטארקען די זיכערקייט פון ארץ ישראל און אויך
גאנצקייט,
און מ'זאל זען בגלוי און קלאר אז לא ינום ולא יישן שומר ישראל.

בכבוד ובברכה הצלחה פון דעם דינער און -
אז דער זכות זאל ביישטיי יעדערען פון די
באטייליגטע בכל המצטרך

מכתב הרבי לדינר השנתי הראשון של מוסדות "מגדל אור", ל' ניסן תש"מ

תרגום חופשי:

ב"ה, ל' בחודש ניסן

א' דר"ח אייר,

ה'תש"מ. ברוקלין, נ.י.

לכבוד כל המשתתפים בדינר

לטובת "ישיבת מגדל אור וכל

רשת המוסדות במגדל העמק

בגליל".

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בעונג ובשמחה קיבלתי את הידיעה וההזמנה ל"דינר הראשון לטובת ישיבת מגדל אור וכל רשת המוסדות במגדל העמק בגליל" בארצנו הקדושה תובב"א.

המיוסד ומנוהל על ידי הרה"ג הוו"ח אי"א נו"מ עוסק בצרכי ציבור ורב פעלים ר' יצחק דוד שי' גראסמאן.

ברור שאין צורך כלל לבאר את גודל החשיבות של החינוך הכשר והחינוך על טהרת הקודש בכלל ובארצנו הקדושה - בפרט,

אמנם חשוב לציין את העניין שהזמן גרמא - הזמן המיוחד שמתאים זה עתה -

שבשעה שרבים קמים עלינו - על יהודים ויהדות - בארצנו הקדושה -

דווקא אז היהודים מוסיפים עוד יותר בתורה ומצוות, שהם חיינו ואורך ימינו, ומוסיפים זאת בכל מקום,

ובפרט, בכל מה ששייך בזה בארצנו הקדושה, ובמיוחד בחינוך הכשר והקדוש שם,

ובאופן מיוחד - להחדיר לתועים - להחזירם לתורת אמת ולחיי מצוות.

ועל ידי זה לחזק את הביטחון של ארץ ישראל ושלימותה,

שייראה בגלוי ובברור כי לא ינום ולא יישן שומר ישראל.

בכבוד ובברכה הצלחה לדינר

ושהזכות תעמוד לכל

המשתתפים בה בכל המצטרף

מנחם שניאורסאהן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ראש חודש אייר, ה'תשמ"א
ברוקלין, נ. י.

צו אלע אנטיילנעמער אין דעם צווייטן יערליכן
דינער לטובה ישיבת "מגדל אור" פון מגדל העמק
אין גליל בארצנו הקדושה תובב"א

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

עס האט מיר געפרייט צו באקומען די ידיעה אז דער צווייטער יערליכער
דינער לטובה "מגדל אור" וועט פארקומען אי"ה יום א' ו' אייר הבע"ל. ויהי
רצון אז עס זאל זיין מיט גרויס הצלחה אין אלע הינזיכטן.

נעמענדיק אין אכט אז במשך פון דעם יאר זינט דעם פריערדיקן דינער
האט זיך נאך מער אויסגעברייטערט די געבענטשטע טעטיקייט פון מגדל אור,
אונטער דער איבערגעגעבענע אנפירערשאפט פון הרה"ג הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ רב פעלים כו" מו"ה ר' יצחק דוד שי" גרוסמן, אל ווי הארציג ס'איז
געווען דער אפרוף פון די פריינט און אונטערשטיצער בעכר, איז א הכרה און א
זמן גרמא איצט אפצורופן זיך נאך הארציגער:

דער הכרה איז צו שטיצן און העלפן אויסברייטערן די לעבנס-וויכטיגע
ארבייט פון דעם "מגדל אור" (ליכט טורעם) פון חשובה, תורה און מצות, וואס
גיס זיך אפ צו דערנענטערן אידישע קינדער און יוגנט לאבינו שבשמים,

און דער זמן גרמא איז וואס מ' געפינט זיך אין דעם סגולה יאר פון
הקהל את העם האנשים והנשים והטף, וואס דערמאנט און פאדערט צו טאן אין דעם
גייסט פון הקהל פון דער צייט פון בית המקדש, ווען מ'האט פארזאמעלט דעם
גאנצן פאלק, מענער פרויען און קינדער, למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את
ה' אלקיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת גו' כל הימים אשר אתם חיים.

עס איז זיכער איבעריג צו אונטערשטרייכן די העכסטע וויבטיקייט פון דער
ארבעט פון מגדל אור אין דער איצטיגער צייט, בפרט בארצנו הקדושה, ספעציעל
צוריק-צובריינגן די פארבלאנשטעטע צו אן אמת תורה און מצות לעבן,
און דורכדעם אויך פארשטארקן די זיכערקייט און גאנצקייט פון ארץ ישראל,
וואס שלימות הארץ איז אזוי איינג פארבונדן מיט שלימות העם און שלימות התורה.
און דער זכות זאל ביישטיין יעדער איינעם און איינע פון די באטייליקטע א.
בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות.

בכבוד ובברכת הצלחה בכל האמור

מכתב הרבי לדינר השנתי השני של מוסדות "מגדל אור", א' אייר תשמ"א

תרגום חופשי:

ב"ה, ראש חודש אייר, ה'תשמ"א.

ברוקלין, ניו.

לכבוד כל המשתתפים בדינר השנתי השני
למטות ישיבת "מגדל אור" במגדל העמק
בגליל בארצנו הקדושה תובב"א

ה' עליהם יהיו

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את הידיעה, שהדינר השנתי השני למטות מוסדות "מגדל אור" יתקיים
אי"ה יום א' ו' אייר הבע"ל. ויהי רצון שזוהי יהיה בהצלחה גדולה בכל המובנים.

נלקח בחשבון שבמשך השנה מאז הדינר הקודם, התרחבה עוד יותר העבודה הברוכה
של "מגדל אור", תחת הנהלתו המסורה של הרה"ג הרה"ח הו"ח אי"א נו"ג עוסק בצרכי
ציבור רב פעלים בו' מו"ה ר' יצחק דוד שי' גרוסמן, ולפי ההיענות הלבבית של הידידים
והתומכים בעבר, אז ההכרח והזמן גרמא עכשיו להיענות עוד יותר בלבביות:

ההכרח הוא לתמוך ולעזור להרחיב את העבודה של "מגדל אור" שחשיבותה היא
שאלת חיים, שהיא מגדל אור של תשובה, תורה ומצוות, המתעסקת לקרב ילדי ישראל
ונוער לאבינו שבשמים,

והזמן גרמא שאנו נמצאים עתה בשנת סגולה של הקהל את העם האנשים והנשים
והטף, שמוזכירה ודורשת לעשות בדרך של הקהל כפי שהיה בזמן בית המקדש, כאשר
אספו את כל העם, גברים נשים וילדים, למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלקיכם
ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת גו' כל הימים אשר אתם חיים.

וברור שמיותר לציין גודל החשיבות של עבודת "מגדל אור" בזמן הזה, בפרט בארצנו
הקדושה, ובמיוחד להחזיר את התועים לדרך האמת - חיי תורה ומצוות,

ועל ידי זה לחזק את הביטחון והשלימות של ארץ ישראל, ששלימות הארץ כל כך
קשורה עם שלימות העם ושלימות התורה.

זכות זו תעמוד לכל אחד ואחת מהמשתתפים שי' בכל המצטרף, בגשמיות וברוחניות.

בכבוד ובברכת הצלחה בכל האמור

מנחם שניאורסאהן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ערב שבת קדש מברכים,
פרשת החודש, ה'תשמ"ז
ברוקלין, נ.י.

צו אלע אַנטיילנעמער אין דער יערלעכער
מסיבה פון די „מוסדות מגדל העמק“ אין
ארצנו הקדושה ת"ו,

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

עס איז פאראן אַ ספעציעלע באַדייטונג און שייכות אין דעם וואָס די
יערלעכע מסיבה קומט הייאר פאַר אין אָנהויב פון חודש ניסן, „חודש הגאולה“

אונזערע חכמים זכרונם לברכה זאָגן, אַז פונקט ווי די אידן זיינען
אויסגעלייזט געוואָרן פון מצרים אין חודש ניסן, אַזוי וועלן די אידן אין ניסן
איך אויסגעלייזט ווערן פון איצטיגען גלות. (בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל).

דערמיט האָבן אונזערע חכמים אָנגעדייטעט, אַז ניט נאָר איז די צוקונפט
פון אונזער פאָלק פאַרבונדן מיט אונזער פאַרגאַנגענהייט, נאָר אויך אַז די
זעלבע באַדינגונגען וועלכע האָבן געדינט אַלס יסוד פאַר דער גאולה פון גלות
מצרים, זיינען דער יסוד אויך פון דער צוקינפטיגער גאולה.

די תורה דערציילט אונז, אַז ניט געקוקט אויף פרעה'ס גרויזאַמע גזירות,
געצילט הויפטזעכלעך געגען די אידישע קינדער, האָט משה רבינו געקענט
דערקלערן: „מיט אונזערע יונגע און אַלטע וועלן מיר אַרויסגיין, מיט אונזערע
זין און טעכטער“ (בנערינו ובזקנינו נלד, בבנינו ובבנותינו, גר). אַזוי איך
דערציילן אונז די חכמים ז"ל, אַז באַ די נסים פון קריעת ים-סוף זיינען די
קינדער געווען די ערשטע וועלכע האָבן דערקענט ג-ט (הם הכירוהו תחילה)
אויסרופנדיג: „דאָס איז מייך ג-ט!“ (זה א-ל-י!)

דאָס איז געווען דער פּועל-יוצא דערפון וואָס אידישע עלטערן, אַפילו
אין אַנבליק פון אַלע גזירות און רדיפות, האָבן זיך מוסר-נפש געווען
אויפצוהאַדעווען אַ דור קינדער וועלכע זאָלן וויסן פון דעם אויבערשטן און
זיין דורכגעדרונגען מיט אהבת-השם און אהבת ישראל און וועלכע וועלן זיין
גרייט און דורשטיג צו גיין מקבל זיין די תורה און מצוות ביים באַרג סיני.
דאַרף דאָך אַזוי זיין און אין אַפיל גרעסערע מאָס ווען מען קען עס טאָן פריי
אפען און מיט שטאַלץ.

מכתב הרבי לדינר השנתי של מוסדות "מגדל אור", אדר תשמ"ז

אצ' ד'ק י'ה' הקנ' | קנ' ע'פ' ע'פ' י'ס'ו'י' ה'ת'ר'ה' ו'ה'צ'ו'ר'ה' ק'ח'י'י' א'מ'ו'ס'ה'ר'י' ק'פ'

די יערלעכע מסיבה אין אנהויב פון חודש ניסן וועט זיכער זיין א צייטיגע געלעגנהייט אריינצוטראכטן זיך וועגן דער לעבנסוויכטיקייט צו פארשטארקן תורה-חינוך בכלל און די מוסדות מגדל העמק בפרט. און זיכער וועט מען אויך טיפער אפשאצן דעם גרויסן זכות וואס מ'פארדינט דורך שטיצן די דאזיקע מוסדות, סיי אין א פערזענלעכן אופן — אלס א קוואל פון ברכות פאר די שטיצער און זייערע פאמיליעס שיחיו, און אויך פאר דעם כלל ישראל — דורך מקרב זיין די פארווירקלעכונג פון דער נבואה: כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות — ווי אין די טעג פון דיין ארויסגיין פון לאנד מצרים, וועל איך דיר ווייזן וואונדער, דורך משיח צדקנו.

בכבוד ובברכה להצלחה
ולבשורות טובות

תרגום חופשי:

ב"ה, ערב שבת קודש מברכים,
פרשת החודש, ה'תשמ"ז
ברוקלין, נ.י.

לכבוד כל המשתתפים במסיבה
השנתית של "מוסדות מגדל העמק"
בארצנו הקדושה ת"ו,

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

ישנה משמעות ושייכות מיוחדת בזה שהמסיבה השנתית חלה השנה בתחילתו של חודש ניסן, "חודש הגאולה".

חכמינו זכרונם לברכה אומרים, שכשם שבני ישראל נגאלו ממצרים בחודש ניסן, כך גם בניסן ייגאלו בני ישראל מהגלות הנוכחית. (בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל).

ולכן חכמינו ציינו, שלא זו בלבד אשר עתידו של עמינו קשור לעברינו, אלא שאף אותם תנאים הללו שהיוו יסוד לגאולה מגלות מצרים, הם גם היסוד של הגאולה העתידית.

התורה מספרת לנו, שמבלי להתחשב בגזירות המשונות של פרעה, שכוננו בעיקרן כנגד ילדי ישראל, יכל משה רבינו להבהיר "עם צעירינו וזקנינו נצא, עם בנינו ועם בנותינו" (בנערינו ובזקנינו נלך, בבנינו ובבנותינו, גו'). כך גם מספרים לנו חכמים ז"ל, אשר בניסים של קריעת ים סוף היו הילדים הראשונים שהכירו את ה' (הם הכירוהו תחילה) בקריאה: "זה האלוקים שלי!" (זה א-לוי!)

זה היה הפועל יוצא ממה שההורים היהודיים, לא התחשבו בכל הגזירות והרדיפות, ומסרו את נפשם לגדל דור של ילדים כאלו שידעו מה' ויהיו חדורים באהבת-השם ואהבת ישראל וכאלו שיהיו מוכנים וצמאים ללכת לקבל את

התורה ואת המצוות בהר סיני, ואשר על כן כך צריך להיות ובכמות יותר גדולה כשיכולים לעשות זאת באופן חופשי פתוח ובחזקה.

המסיבה השנתית שתיערך בתחילת חודש ניסן, תהיה זו בוודאי הזדמנות מתאימה להתבונן אודות ציו החיים לחזק תורה-חינוך בכלל ואת מוסדות מגדל העמק בפרט. ובוודאי יעריכו יותר את הזכות הגדולה שמרוויחים על ידי שתומכים במוסדות הללו, גם באופן פרטי - בתור מעיין של ברכות לכל התומכים ומשפחתם שיחיו, וגם לכלל ישראל - שבזה מקרבים את ההתגשמות של הנבואה: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" - "כמו באותם ימים של היציאה מארץ מצרים, אני אראה לך נפלאות", באמצעות משיח צדקנו.

בכבוד ובברכה להצלחה

ולבשורות טובות

מנחם שניאורסאהן

RABBI MENACHEM M. SCHNEBERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

כ"ה, ראש חודש ניסן, ה'תשמ"ט.
ברוקלין, נ. י.

צו אלע אנטוילנעמער אין דעם יערליכן דינער
לטובת ישיבת "מגדל אור" פון מגדל העמק
אין גליל כארצנו הקדושה תוכב"א

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

עס האט מיר געפרייט צו באקומען די ידיעה אז דער יערלעכער דינער לטובת "מגדל
אור" וועט פארקומען אי"ה יום א' ד' ניסן הכ"ל. ויהי רצון אז עס זאל זיין מיט
גרויס הצלחה אין אלע הינזיכטן.

נעמענדיק אין אכט אז כמשך פון דעם יאר זונט דעם פאריקן דינער האט זיך נאך
מער אויסגעברייטערט די געבענטשטע טעטיקייט פון מגדל אור, אונטער דער איבערגע-
געבענער אנפירערשאפט פון הר"ה"ג הר"ה"ח הו"ח אי"ה נוי"נ עוסק בצ"ע רב פעלים כו'
מו"ה ר' יצחק דוד שי' גרוסמן, איז ווי תרצוב ס'איז געווען דער אפרוף פון די
פריינט און אונטערשטיצער בעכר, איז א הכרה און א זמן גרמא איצט אפצולופן זיך נאך
הארציגער:

דער הכרה איז צו שטיצן און העלפן אויסברייטערן די לעבנס-ווייכטיגע ארבייט פון
דעם "מגדל אור" (ליכט טורעם) פון תשובה, תורה און מצוות, וואס גיט זיך אפ צו דער-
נעענטערן אידישע קינדער און יוגנט לאבינו שבשמים,

און דער זמן גרמא איז דאס וואס מיר געפינען זיך איצט אין א ספעציעלן יאר,
נעמליך, א שנה מעוברת, וועלכע איז אויך א שנה מלאה, א יאר וועלכער איז משלים דעם
אונטערשייד פון דעם לבנה-יאר און דעם זון-יאר.

די אפלערנונג דערפון פאר יעדן איז - אז מ'דארף זיך משתדל זיין צו ממלא זיין
און משלים זיין אלע ענינים פון תורה און מצוות, ובפרט וואס איינבאלאנגט דעם חינוך
פון אידישע קינדער און יוגנט.

דערליכער איז זיכער איבעריג צו אונטערשטרייכן די העכסטע וויכטיקייט פון דער
ארבעט פון "מגדל אור" אין דער איצטיגע צייט, כפרט בארצנו הקדושה, ספעציעל צוריק-
צובריינגען די פארבלאנדזשעטע צו אן אמת תורה און מצוות לעבן,

און דורכדעם אויך פארשטארקן די זיכערקייט און גאנצקייט פון ארץ ישראל, וואס
שלימות הארץ איז אזוי אייניג פארבונדן מיט שלימות העם און שלימות התורה.

און דער זכות זאל ביישטיין יעדער איינעם און איינע פון די באטויליקטע ככל
המצטרך כגשמינות וברוחניות.

בכבוד ובכרכת הצלחה ככל האמור
מכתב הרבי לדינר השנתי של מוסדות "מגדל אור", א' ניסן תשמ"ט

מכתב הרבי לדינר השנתי של מוסדות "מגדל אור", א' ניסן תשמ"ט

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחם מענדל שניאורסאהן
לובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, יום ועש"ק פ' אחו"ק,
ט' אדר, ה'תש"נ.
ברוקלין, נ.י.

צו אלע אנטלילנעמער אין דעם יערליכן דינער
לסוכה די מוסדות "מגדל אור" פון מגדל העמק
אין גליל, כארצנו הקדושה הוכב"א

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

עס האט מיר געפרייט צו באקומען די ידיעה, אז אל"ה לוס א' פ' אמור, ל"א אידר
הכעל"ט, וועט פארקומען דער יערליכער דינער לסוכה די מוסדות "מגדל אור", אונטער דער
איבערגעבענער אנפירערשאפט פון הרה"ג הרה"ח הו"ח אל"א נו"נ עוסק בצ"צ ורב פעלים
כו' מו"ה ר' יצחק דוד של' גרוסמן. ויהי רצון אז עס זאל זיין מיט גרויס הצלחה אין
אלע הינזיכטן, סיי אין כמות און סיי אין איכות.

נעמענדיק אין אכט אז כמשך פון דעם יאר זינט דעם פאריקן דינער האט זיך די
געבענטשטע טעטיקייט פון די מוסדות "מגדל אור" נאך מער אויסגעברייטערט, איז ווי
הארציג ס'איז געווען דער אפרוף פון די פריינט און אונטערשטיצער בעבר, איז א הכרה
און א זמן גרמא איצט אפצורופן זיך נאך הארציגער:

דער הכרה איז צו שטיצן און העלפן אויסברייטערן די לעבנס-וויכטיגע ארבייט פון
דעם "מגדל אור" (ליכט טורעם) פון תשובה, תורה און מצווה, וואס גיט זיך אפ צו דער-
נעענטערן אידישע קינדער און יוגנט לאכיבו שבשמים,

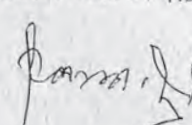
און דער זמן גרמא איז דאס וואס מיר געפינען זיך איצט אין א ספעציעלן יאר,
נעמליך אין יאר ה'תש"נ, וואס ווי פארטפרייט צווישן אידן האט דער יאר דעם רמז תהא
שנה בסים - אז דער אויבערשטער גיט צו יעדן איינעם און איינע די אלע כוחות, צו טאן
אין אלע ענינים פון אידישקייט, תורה און מצווה, אין אן אופן פון הרמה ונס - העכער
פון זיינע באגרענצונגען.

דאס זעלבע איז אויך, זעלבסטפארטענדלעך, כנוגע צו די טעטיקייטן פון די מוסדות:
"מגדל אור", און כפרט וואס איינבאלאנגט דעם הינזן פון אידישע קינדער און יוגנט -
צוצוגעבן אין זייערע טעטיקייטן אלץ מערער און מערער.

דעריבער איז זיכער איבעריג צו אונטערשטרייכן די העכסטע וויכטיקייט פון דער
ארבעט פון "מגדל אור" אין דער איצטיגער צייט, כפרט כארצנו הקדושה, ספעציעל צוריק-
צובריינגען די פארבלאנדזשטע צו אן אמת תורה און מצוות לעכו,

און דורכדעם אויך פארשטארקן די זיכערקייט און גאנצקייט פון ארץ ישראל, וואס
שלמות הארץ איז אזוי אייביג פארבונדן מיט שלמות העם און שלמות התורה.

און דער זכור זאל בלישטיגן יעדער איינעם און איינע פון די באטיליקטע/אין אלעם
וואס מ'נוטיגט זיך, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובכרכת הצלחה בכל האמור

מכתב הרבי לדינר השנתי של מוסדות "מגדל אור", ט' אייר תש"נ

תרגום חופשי:

ב"ה, יום וערש"ק פ' אחו"ק,
ט' אייר, ה'תש"נ.
ברוקלין, נ.י.

לכבוד כל המשתתפים בדינר השנתי
לטובת מוסדות "מגדל אור" במגדל העמק
בגליל, בארצנו הקדושה תובב"א

ה' עליהם יהיו
שלום וברכה!

שמחתי לקבל את הידיעה, שאי"ה ביום א' פרשת אמור, י"א אייר הבעל"ט, יתקיים
הדינר השנתי לטובת מוסדות "מגדל אור", תחת הנהלתו המסורה של הרה"ג הרה"ח
הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצרכי ציבור ורב פעלים כו' מו"ה ר' יצחק דוד שוי' גרוסקמן. ויהי
רצון שזיה יהיה בהצלחה גדולה בכל המובנים, גם בכמות וגם באיכות.

נלקח בחשבון שבמשך השנה מאז הדינר הקודם, העבודה הברוכה של מוסדות
"מגדל אור" התרחבה עוד יותר, ולפי ההיענות הלבבית של הידידים והתומכים בעבר, אז
ההכרח והזמן גרמא עכשיו להיענות עוד יותר בלבביות.

ההכרח הוא לתמוך ולעזור להרחיב את העבודה של "מגדל אור" שחשיבותה היא
שאלת חיים, שהיא מגדל אור של תשובה, תורה ומצוות, המתעסקת לקרב ילדי ישראל
ונוער לאבינו שבשמים.

והזמן גרמא שאנו נמצאים עתה בשנה מיוחדת, שנת תש"נ, כפי שהתפשט בין עם
ישראל שיש לשנה את הרמז תהא שנת ניסים - שהשי"ת נותן לכל אחד ואחת את כל
הכוחות לעשות את כל העניינים של יהדות, תורה ומצוות, באופן של הרמה ונס - למעלה
מההגבלות שלו.

אותו דבר, מובן בנוגע להתעסקות של מוסדות "מגדל אור", ובפרט מה שנוגע לחינוך
ילדי ישראל והנוער - להוסיף בהתעסקות שלהם יותר ויותר.

לכן ברור שמיותר לציין גודל החשיבות של עבודת "מגדל אור" בזמן הזה, בפרט
בארצנו הקדושה, ובמיוחד להתזיר את התועים לדרך האמת - חיי תורה ומצוות.

ועל ידי זה לחזק את הביטחון והשלימות של ארץ ישראל, ששלימות הארץ כל כך
קשורה עם שלימות העם ושלימות התורה.

וזכות זו תעמוד לכל אחד ואחת מהמשתתפים שליט"א בכל המצטרך, בגשמייות
וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובברכת הצלחה בכל האמור

מנחם שניאורסאהן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

בי"ה, יום שלישי שהוכפל בו כי טוב,
ט' אייר, ח'תש"א.
ברוקלין, נ.י.

צו אלע אנטוילעמער אין דעם 20טן
יובילטאום דינער לטובת די מוסדות
"מגדל אורי" פון מגדל העמק אין גליל,
בארצנו הקדושה תובבי"א,

ה' עליחם יחי'ו

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף דער ידיעה, אז איי"ה זונטאג פ' אמור, י"ד אייר, פסח שני
הבעלי"ט, וועט פארקומען דער צוואנציקסטער יובילטאום דינער לטובת די מוסדות חינוך
"מגדל אורי", אונטער דער איבערגעבענער אנפירערשאפט פון הרח"ג הרח"ח תו"ח אי"א
נו"י עוסק בצי"צ ורב פעלים כ"ו מו"ה ר' יצחק דוד שי גראסמאן -

שיק איך מיין הארציגע באגריסונג און ברכה צו אלע אנטוילעמער, ערן-געסט,
עסקנים, פריינט און שטיצער פון די מוסדות "מגדל אורי", שליט"א. דער אויבערשטער זאל
געבן, אז דער דינער זאל זיין מיט גרויס הצלחה אין אלע הינזיכטן, סיי אין כמות און
סיי אין איכות.

דער היאריגער דינער קומט-פאר אין א יאר וועלכער צייכנט זיך אויס מיט א "קדושה
משולשת". דאס הייסט, אז א סך פון די קדושה-ענינים אין היינטיגן יאר קומען אין א
דריי-מאליקן אופן פון "חזקה":

דער אנפאנג פון יאר איז געווען מיט א "חזקה" פון דריי קדושה-טעג טאכאנאנד:
גלייך נאך די צוויי טעג פון ראש-השנה איז געקומען שבת-קודש. און אין חוץ-לארץ האט
זיך די דאזיקע "חזקה" איבערגעחזרט נאך צוויי מאל אין חודש תשרי (אין די ערשטע און
לעצטע טעג פון חג הסוכות). אזוי, אז במשך דעם חודש תשרי (דער חודש הכללי) איז
געווען א "חזקה" אין א "חזקה" - דריי מאל דריי קדושה-טעג טאכאנאנד.

און אזוי האט זיך עס דערנאך איבערגעחזרט אין די שמחה-טעג פון פורים. און
אזוי וועט זיך עס דערנאך איבער'חזרן אויך אין חג השבעות הבעלי"ט.

וואס דער ענין פון "חזקה" (פון לשון חזק, שטארקייט) איז, אז מיט דריי מאל
ווערט די זאך קביעות'דיק; עס ווערט פארפעסטיקט און פארזיכערט אז אזוי וועט די "חזקה"
בלייבן.

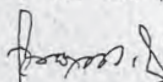
און אין דעם באשטייט די הוראה און נתינת כח פון דער "שנה משולשת", אז אלע
ענינים פון קדושה, תורה און מצוות, זיינען דעם יאר דורכדרינגענדיק און פארפעסטיקט,
אזוי אז זיי האבן א דויערהאפטע ווירקונג אויך אויף ווייטער.

דאס זעלבע איז אויך, זעלבסטפארשטענדלעך, בנוגע צו די טעטיקייטן פון די מוסדות
חינוך "מגדל אורי", וועלכע פארנעמען זיך מיט דערנענטערן אידישע קינדער און יונגט
לאבינו שבשמים.

אין איינקלאנג מיט דער ספעציעלער באדייטונג פון היינטיקן יאר, און נעמענדיק
אין אכט אז במשך פון דעם יאר זינט דעם פאריקן דינער האט זיך די געבענטשטע טעטיקייט

פון די מוסדות "מגדל אורי" נאך מער אויסגעברייטערט, ביז איך זיכער, אז אלע פריינט,
שטיצער און אנטוילעמער אין דעם דאזיקן דינער, וועלן הייאר זיך אַמרוֹפּ נאך הארציגער
ווי זיי האבן זיך אפגערופן בעבר.

און חשיית וועט זיכער בענטשן און מצליח זיין יעדער איינעם און איינע פון די
באטייליקטע אין דעם דינער, שליט"א, בתוך כלל ישראל, אין אלעם וואס מינוטיגט זיך,
בגשמיות וברוחניות, ובגשמיות וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובברכת הצלחה בכל האמור

מכתב הרבי לדינר לציון שנת העשרים של מוסדות "מגדל אור", ט' אייר תשנ"א

תרגום חופשי:

ב"ה, יום שלישי שהוכפל בו כי טוב,
ט' אייר, ה'תשנ"א.
ברוקלין, נ.י.

לכבוד כל המשתתפים בדינר לציון שנת העשרים
לטובת מוסדות "מגדל אור" במגדל העמק בגליל,
בארצנו הקדושה תובב"א

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה לידיעה, שאי"ה ביום ראשון, פרשת אמור, י"ד אייר, פסח שני הבעל"ט,
יתקיים הדינר לציון שנת העשרים לטובת מוסדות חינוך "מגדל אור", תחת הנהלתו
המסורה של הרה"ג הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצרכי ציבור ורב פעלים כו'
מו"ה ר' יצחק דוד שי' גראסמאן.

אני שולח את דרישת שלומי הלבבית וברכה לכל המשתתפים, אורחים
חשובים, עסקנים, ידידים והתומכים של מוסדות "מגדל אור", שליט"א. יתן
השי"ת שהדינר יהיה בהצלחה גדולה בכל המובנים, גם בכמות וגם באיכות.

הדינר השנתי מתקיים בשנה המתייחדת ב"קדושה משולשת". דהיינו, שהרבה
מעניני קדושה של שנה זו באים באופן של "חזקה" שלש פעמים.

תחילתה של השנה היתה ב"חזקה" של שלשה ימי קדושה רצופים: תיכף
לאחר שני ימי ראש-השנה הגיע שבת-קודש. ובחזן לארץ חזרה "חזקה" זו על
עצמה עוד שני פעמים בחודש תשרי (ביום הראשון וביום האחרון של חג הסוכות).
כך, שבמשך חודש תשרי (החודש הכללי) היה "חזקה" ב"חזקה" - שלש פעמים
שלשה ימי-קדושה רצופים.

כמו כן חזר הדבר על עצמו פעם נוספת, ביום-השמחה של פורים, וכך גם יחזור
הדבר על עצמו בחג השבועות הבעל"ט.

מהו הענין של "חזקה" (מלשון חוזק), שבשלש פעמים זה נעשה קביעות, זה נעשה חזק, ומובטח שבכך ה"חזקה" תישאר.

ובזה נכללת ההוראה ונתינת כח של "שנה משולשת", שכל הענינים של קדושה, תורה ומצוות, הדורים וחזקים הם השנה יותר, כך שיש להם השפעה הנמשכת ופועלת גם על המשך.

אותו דבר, מובן בנוגע להתעסקות של מוסדות חינוך "מגדל אור", שנטלו על עצמם להתעסק בקירוב ילדי ישראל והנוער לאבינו שבשמים.

בהתבוננות בייחודיות של שנה זו, נלקח בחשבון שבמשך השנה מאז הדינר הקודם, העבודה הברוכה של מוסדות "מגדל אור" התרחבה עוד יותר, הנני בטוח, שאצל כל הידידים והתומכים והמשתתפים בדינר הנוכחי, תהיה ההיענות השנה עוד יותר בלבביות ממה שנענו בעבר.

והשי"ת בוודאי יברך ויצליח לכל אחד ואחת מהמשתתפים בדינר, שליט"א, בתוך כלל ישראל, בכל המצטרך, בגשמיות וברוחניות, ובגשמיות וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובברכת הצלחה בכל האמור

מנחם שניאורסאהן

לזכות

החתן הרב התמים

דוב בעריש' שיחי'

וב"ג הכלה המהוללה מ'

שרה מרים תחי'

הניג

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

יום חמישי כ"ט תשרי ה'תשע"ב

יה"ר שיבנו בנין עדי עד,

ויצטרפו ל"לגיונו של מלך"

בשליחות הרבי

לזכות הורי החתן והכלה

הרה"ח ר' שימואל וזוגתו מרת חיה רבקה שיחיו

הניג

הרה"ח ר' יוסף דן הלוי וזוגתו מרת רחל שיחיו

קירשנברג

◆ ◆ ◆

לזכות זקני החתן והכלה

הרה"ח ר' שלמה אהרן שיחי' הניג

הרה"ג הרה"ח ר' יצחק דוד וזוגתו הרבנית מרת אסתר ביילא

שיחיו גרוסמן

הרה"ח ר' איסר הלוי וזוגתו הרבנית מרת רחל לאה שיחיו

קירשנברג

הרה"ח ר' דוד אברהם וזוגתו הרבנית מרת שולמית שיחיו

סטיגמן

הרבנית מרת גוטע פערל שתחי' גרוסמן

הרבנית מרת איטה קיילא שתחי' רוזנברג

הרבנית מרת גולדה רייזל שתחי' פוקס

